

MAGYARI

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 247 (2531) szám.

Vasárnap

Nagyvárad, 1940 november 17

A német főváros ismét élénk diplomáciai tevékenység színhelye volt

Francia vezérkari tisztek és a francia nagykövet Berlinben. Laval francia és Suner spanyol külügyminiszter érkezését várják. A tengelyhatalmak akciójának első részét jelentik a Molotov—Ribbentrop tanácskozások

Belgrádból jelentik: A Vreme berlini jelentése szerint, úgy látszik, a német főváros a legközelebbi órákban ismét élénk diplomáciai tevékenység színhelye lesz. Itt tartózkodik Scapini francia nagykövet, több francia vezérkari tiszt társaságában. Jól informált körökben úgy tudják, hogy rövidesen mégis megkezdődik a béketárgyalás a tengelyhatalmak és Franciaország között. Erre vall az is, hogy már jelzik Laval berlini érkezését. Suner spanyol külügyminiszter Madridból már elindult Berlin felé. Ha ezek a legsürgősebb problémák tárgyalásra kerülnek, Ribbentrop Moszkvába utazik.

A szófiai lapok szerint a Berlinben most lefolyt tanácskozások csak első részét jelentik a tengely diplomáciai akciójának. A második rész Moszkvában folyik le. Itt már jelen lesznek az olasz és japán diplomáciai kiküldöttek is. (MTI)

Élénk tevékenység várható a Földközi-tengeren.

Belgrádból jelentik: A Politika berlini jelentése szerint, beavatottak úgy tudják, hogy a Molotovval folytatott tárgyalás első követke-

ményeként igen élénk tevékenység várható a Földközi-tengeren. Ugy látszik a tegnapi innsbrucki találkozó már ezzel a körülménnyel függ össze. (MTI)

A Szovjet nem válaszol a angol javaslatra.

Moszkvából jelentik: Molotov külügyi népbiztos pénteken éjjelkor visszaérkezett Moszkvába. A pályaudvar előtt felsorakozott díszszázad várta. Szovjetország részről az állam, a párt és a hadsereg igen sok vezetője vonult ki fogadtatására. Megjelentek a fogadtatásnál a német nagykövetség tagjai, az olasz, a japán és kínai nagykövetségek, valamint a szlovák, román, jugoszláv, bulgár követségek, továbbá Magyarország és Dánia ügyvivője. Molotov a pályaudvarról egyenesen a Kremlibe hajtott.

Rómából jelentik: A Magyar Távirati Iroda: Mint az olasz lapok Bernen át jelentik, angol félhivatalos körök megerősítik azt az értesülést, hogy Anglia október utolsó napjaiban tervezett nyújtott át Moszkvának, az angol-szovjet kapcsolatok megjavítására. Erre a javaslatra még nem érkezett válasz. Amiből London arra következtet, hogy Moszkva elutasította a javaslatot.

Tokióban remélik, hogy létrejön az orosz-japán támadást-kizáró egyezmény

Rómából jelentik: A Popolo di Roma tokiói jelentése szerint, mértékadó japán körökben számolnak azzal a lehetőséggel, hogy Molotov berlini tárgyalásainak következményeként létrejön a szovjet-japán támadást kizáró

szereződés. A japán sajtó hangsúlyozza, hogy a berlini tárgyalásoknak olyan eredményei lesznek, amelyek kihatásait az egész világon érezni fogják. (MTI)

Hóman miniszter a tanítók gyűlésén

Budapestről jelentik: A Tanítók Országos Egyesületének szombat délelőtti vigadói nagygyűlésén Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter is felszólalt. Beszédében hangsúlyozta, hogy a nemzet korszerű haladása, csak az anyagi és szellemi javak párhuzamos és kiegyensúlyozott haladása mellett, a kulturális emelkedés feltételeinek egyidejű biztosításával képzelhető el. A nemzet művelődésének színvonalát, nem egyes kimagasló egyéniségek és kiváltságos csoportok műveltségének színvonalá határozza meg, hanem ezzel együtt a legszélesebb néprétegek műveltségének színvonalá. Azt is tudjuk, hogy a nép műveltségének magas színvonalában és kultúrájának összhangzatos egységében vannak a nagy értékek. A néptanító feladata a múltban szinte teljesen kimerült az írástudás és számlálás oktatásában. A mi korunk sokkal többet követel a tanítótól. Az alapvető ismereteken felül, nemzetnevelő és tehetség-

kiválasztást is követel. A tanítónak mindig szem előtt kell tartani azt, hogy a magyar nép és a köztünk élő nemzetiségek minden fiának joga van annak az alapvető műveltségnek megszerzéséhez, amely nélkül nem állhatnak helyt az életben, sem pedig az egész nemzet a művelt európai népek közösségében. A tanítás és nevelés, kiválasztás és irányítás, a faluvezetés és népművelés sokféle feladatát, csak a hivatása magaslatán álló, művelt, az életet ismerő és hazafias gondolkodású tanító oldhatja meg. Az állam kormányzatának ezért legelsőbb feladatai közé tartozik a tanítóképzés színvonalának emelése, az eredményes tanítói munka anyagi feltételeinek biztosítása.

Ezeket a kötelezettségeket kívánta teljesíteni a kormány az akadémiai tanítóképzés és körzeti iskolafelügyelet rendszerének bevezetésével, a nyolc osztályos népiskolák megalapozásával, tantermek és tanítói lakások építésével.

Külpolitikai vonalunk

Írta: Árvay Árpád

A folyamatban levő költségvetési vitánál az erdélyi képviselők parlamenti csoportja hallgatásra ítélte önmagát. Egyéb okokon kívül a leglényegesebb megfontolás az volt, hogy most az országgyűlés az ú. n. anyaország költségvetésével bajlódik, ebbe pedig a behívott erdélyi képviselőknek ildomtalan dolog volna még ma beleszólniok. Valószínűleg pótköltségvetés következik a visszatért erdélyi részekre vonatkozóan és az erdélyieket ennek a tárgyalásánál jogosan illeti meg majd a szó.

Pedig az egyes tárcáknál merültek fel olyan szempontok is, amelyeknek erdélyi részről való tárgyilagos megvilágítása talán hasznosítható lehetett volna máris. Hisz az unifikációs munka teljes erővel megindult és ez az egységesítés kétségkívül a most tárgyalás alá vont költségvetés keretében is mozog.

Nem lett volna például egészen érdektelen dolog, hogyan vélekedik a huszonekét évi rabságból visszatért erdélyi ember az ország dolgairól s különösen a külpolitikai vonalvezetéséről, melytől több, mint az élete: nemzeti szabadsága s ezen keresztül teljes emberi léte függött. De ha a megnyilatkozás ebben az irányban el is maradt, legalább az a lelki elégtétel és öröm töltötte el minden erdélyi képviselő szívét, hogy — bár lehetnek széthúzóak és villongások az egyes politikai frakció között — a külpolitikát illetően mégis mindenki egyetért. Csáky külügyminiszter beszédének ismét olyan oztatlan és minden bírálatnak még a feltételezését is el- sőprő sikere volt, hogy ez mindennél jobban igazolta, hogy a néha forró és nem kívánatos pártharcok porondján küzdő politikai pártok az ország nagy dolgában mégis csak egyet értenek.

A külügyminiszter beszédének a sikere azonban nem volt csupán egyszerű szónoki siker. Csáky István ilyesmire nem is törekedett. Amit elmondott, a diplomata érdektelen és szenvedélyektől mentes hangján tárta a képviselőház elé és a lényegét nem a külsőségekre, hanem a tartalomra helyezte. Azt a külpolitikai vonalvezetést, amelyet a magyar külügyminiszter nemcsak a képviselőház és azon túlmenőleg az ország, hanem valószínűleg az egész politikai világ számára oly határozott szavakkal fejtett ki, komoly és célirányos munkálkodás támasztja alá néhai Gömbös Gyula óta. Amikor Gömbös első római útjáról hazatért és a rádió hullámain át jelentette be a budai déli pályaudvari fogadtatás alkalmával, hogy Magyarország teljes rokonszenvével csatlakozik a baráti olasz nemzet külpolitikájához, megtette az első lépést Magyarország középeurópai egyensúlyi szerepének elvállalására és megjásztására.

Az akkor megkezdett külpolitikai vonal azóta is egyenes, határozott és töretlen. Természetesen a mindenkor kormányok hivatalos politikáját értjük ezalatt és nem vesszük figyelembe azokat az akarnokoskodásokat, amelyek egyéni akciók jelenségeként ilyen vagy amolyan irányban megnyilvánultak.

Csak a nemzet anyatestétől kegyetlen határvonalal elzárt erdélyi magyar érthette meg legjobban, hogy ennek az útnak a megtartása milyen óriási jelentőséggel bírt az egész magyar nemzet jövője szempontjából. Azok, akik a román iga szorongató nyomása alatt magukban

*- Megmutatom nekik az új
Krypton lámpánkat - nem hiszik
hogy nagy világot mint a nap!*

**Túlzás, őcskös — de
szent igaz, hogy a
fungsam Krypton
lámpa ragyogóan
világít kevesebb
áramért.**

ímádkozó reménységgel ültek hosszú éveken át a rádió mellett és remegve figyelték, hogy a budavári külügyminisztériumból melyik ország felé hangzik el baráti és melyik felé kimért vagy kemény, bíráló szó, saját örömeikön keresztül külön is érzik, hogy jó volt mindent úgy csinálni eddig, amint történt, mert enélkül talán sohase juthattunk volna el a vérelnküli területvisszaszerzés háromszoros, történelmi fordulójához.

De nemcsak az erdélyiek, hanem az egész országgyűlés érezte a perc felemelő voltát, amikor Csáky István jogos, magyar büszkeséggel bejelentette Magyarország felkészülését arra, hogy vezető legyen a kialakuló új Délkelet-Európában. Ezt a politikát csak helyeselni lehetett, de ellene beszélni egyet jelentett volna a nemzet nagy érdekeinek veszélyeztetésével és kalandbavonásával. Így történhetett csak meg, hogy még a leghevesebb nyilaskeresztes szónok sem a külpolitikát támadta a külügyi tárca költségvetése során, hanem azt kívánta, hogy a belpolitika is tartson lépést az eredményességek tekintetében az ország külpolitikájával. A feliratkozott szociáldemokrata szónok pedig annyira lehetetlennek és reménytelennek látta helyzetét, hogy a külügyminiszter beszédének elhangzása után sietve töröltette magát az előjegyzett szónokok sorából.

Magyarországnak valóban hideg és reális külpolitikát kell folytatnia. Földrajzi fekvése, politikai helyzetének más adottságai és az a helyes felismerés, hogy jövőjét és fejlődését

elsősorban is szomszédai és történelmi barátai szabják meg, a vak számára is kiáltón mutatja a tengelybarát politika szükségességét. De meg kívánja emellett a nemzeti méltósággal összeegyeztethető dunai békét is, amelynek biztosítása sajnos nemcsak egyedül tőlünk függ. Mindezek mellett a magyar külpolitikának számolnia kell azzal is, hogy az új európai háború folyamán észak felől egy olyan hatalmas szomszédot kapott, amellyel az ideológiai választófal ellenére is a legtökeletesebb jószomszédi viszonyra kell törekednie. Oroszország ez az új szomszéd, amely utóbbi időben nem egy ízben kimutatta rokonszenvét hivatalos vagy túlnyomóan nem hivatalos megnyilatkozásokban. Oroszország a tengelypolitikában óráról-órára mind nagyobb szerepet játszik, márpedig reálpolitikánál ezt a jelenséget későbbi károk vagy csalódások elkerülése céljából nemzeti bűn volna figyelmen kívül hagyni.

Erdélyi ember a magyar-román kérdést is különleges szemmel nézni. Ismeri, hisz több, mint két évtized alatt, bőven kiismerhette örö-

kös ellenfelét, akit Magyarország iránti hivatalos barsátságra hangolni igen nehéz. De ha a tengelyhatalmak is úgy látják jónak, még ez a csoda is megtörténhetne, hisz Magyarország magatartásán a mainál jobb szomszédi viszony kiépítése nem múlik. Mi teljes loyaltással meghajtottuk fejuinket a bécsi döntés előtt, habár Románia mai területén is még tekintélyes kisebbségi magyar maradt, akinek sorsát is jól ismerjük. Ez az elmaradt magyarság változatlan hűséggel kíván ragaszkodni ősi földjéhez, békében kell tehát hagyni ott, hogy élhessen, fejlődhessék és teljes jogú állampolgárként nemzeti létét csorbítatlanul megtarthassa.

Ez a követelmény szabja meg a magyar magatartást a román kérdésben. Éreznie és tudnia kell mindenkinek, hogy a Kárpát-medencében épügy, mint az elmúlt ezer évben, most is csak a magyar nemzet az a szilárd tényező, amely a rendet minden körülmény között fentartja. Az ebből folyó következményeket és kötelezettségeket felesleges részleteikben boncolni, annyira természetesen és maguktól értetődők.

Külpolitikai vonalunk tehát öntudatos, becsületes és következetes. Köszönet érte a Gondviselésnek, hogy legalább ebben az egy dologban még mi magyarok is egyet értünk.

A betétek bejelentésének utolsó napja november 20

Minden betétes saját érdekében cselekszik, ha a fenti határnápig a birtokában lévő betéti könyvecskéket nosztrifikálás céljából a kibocsátó intézetnek bemutatja. Miután a bejelentés célja a belföldi és külföldi betéteseknek a megkülönböztetése, ne mulassza el senki a könyvecskéket november 20-ig bemutatni, mert elenesethen külföldinek fog tekintetni és ennek folytán a kifizetés engedélyhez lesz kötve.

4-es Honvédek ezrednapja Nagyváradon

Az idegen uralom alól való felszabadulással elérkezett Nagyvárad egykori házi ezredének, a magyar királyi 4-ik honvédegyalozezrednek azon várva-várt napja, mikor az ezred fia 22 év után ismét összegyűlhetnek Nagyváradon, hogy itt méltó ünnepség keretében hódoljanak el esett bajtársaik emlékének, viszontlássák egymást és szeretett ezredparancsnokukat szentkeresztgyei Kratochvil Károly altábornagy urat.

Ezrednapunkra meghívjuk és elvárjuk Bihar és Békés megyék, valamint az ország többi részébe elszármazott mindazon hadviseltek, kik a 4-es honvédek lobogója alatt harcolták végig a világháborút. Felkérjük bajtársainkat, tisztüket, altisztüket és legénységet, kik a december 14. és 15-én tartandó ünnepségeinken megjelenni óhajtának, hogy címüket katonai rangjuk és kitüntetéseik, valamint polgári foglalkozásuk megjelölésével postán, vagy személyesen 8 napon belül: *4-es honvédbizottság, Nagyvárad, Rákóczi-út Széchenyi-ház* címre megadni szíveskedjenek, közölve egyben azt is, hogy a rendezőbizottság gondoskodjon e szükre elszállásolásról.

Ezrednapunk részletes programját későbbi időpontban közölni fogjuk.

4-es Honvédbizottság.

Keresztény szülők figyelmébe!

Iskolai tankönyveket és írószereket olcsó árban beszerezhetik a Nemzeti könyv- és papirkereskedésben Krausz István Nagyvárad, Rákóczi-ut 9

Athaladt a Dél-Bukovinából hazatelepülő németek vonata Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a Dél-Bukovinából hazatelepülő németek Nagyváradot is utbaejtik. A hazatelepülő németek első csoportja szombaton délelőtt utazott át Nagyváradon. A Kolozsvár felől érkező különvonattal 500 főnyi német érkezett. A váradvelecei állomáson a németországi körzetek irányítása alatt, az itteni német konzulátus közreműködésével pihenő telepet rendeztek be rövid néhány nap alatt a hazatelepülők számára. Az állomást ugyyszólván teljesen átalakították. Konyhát, éttermet, fürdőszobákat, orvosi rendelőt, csecsemőgondozót létesítettek, hogy a legnagyobb kényelemmel láthassák el az átutazókat.

Az első vonatot ünnepélyes külsőségek között fogadták. Az üdvözlés után előbb a mosdószobákba, majd az étkezőbe vonultak a hazatelepülők, ahol párolgó gulyás várta őket. Két óra hosszáig állt vonatuk az állomáson. Hat héten keresztül tart az átutazás és minden nap négy vonat fog áthaladni Nagyváradon. A szervezkedést teljhatalmulag Simon beszercei körzetvezető irányítja s a hatóságokkal való kapcsolatot Schuster Emil ezredes, német konzul tartja fenn.

Súlyos csapást mértek a németek az angol repülőgépiparra

Rómából jelentik: A Messaggero jelentése szerint, a német légierő Cowentry elleni támadása a lehető legsúlyosabb csapást mérte az angol repülőgépiparra. A gyárak legnagyobb része megsemmisült. Cowentry az angol hadiipar legfontosabb központja volt. Itt vannak a Morris, Bristol és Power gépkocsi és repülőgépgyárak.

Nagy a nyugtalanság Gibraltárban.

Algecirasból jelentik: Gibraltárban nagy mozgolódás tapasztalható. Angol hadihajók érkeznek a kikötőbe, majd ismét kifutnak. Nagy számmal érkeznek kereskedelmi hajók is. Az angol támaszpont repülőgépei is nagy tevékenységet fejtenek ki. Idegen repülők is átrepültek Gibraltár felett, az angol légvédelem azonban nem lépett működésbe. (MTI)

Madridból jelentik: A Cifra-ügynökség jelentése szerint, Gibraltár kikötőjébe negyvennél több kereskedelmi gőzös érkezett. Hajókara-vánt állítanak össze belőlük. A kikötőben tartózkodik az Ara Royal repülőgépanyahajón kívül a Renown csatahajó, egy cirkáló és három romboló. A gibraltári hivatalos lap felhívta a lakosságot figyelmét arra, hogy jelentkezzen mindenki, mert akinek neve nem szerepel a listában, nem kap élelmiszert. (MTI)

Nemes nyersanyagokból, gondos munkával készült. Természetes, ha tökéletes működésű

ORION

R A D I Ó

Kapható minden ORION rádió-kereskedőnél

Románia cáfolja, hogy diplomáciai helyzetében nyugtalanság uralkodik

A vállalatok és üzemek ez évben kötelesek elbocsátani zsidó alkalmazottaikat. Hetenként kétszer kukoricalisztből készült kenyeret árusítanak

Bukarestből jelenti a Német Távirati Iroda: A pénteken összeült minisztertanács, miután meghallgatta a helyettes miniszterelnöknek a nemzetközi helyzetre vonatkozó jelentését, cáfolatot adott ki azokra a hírekre vonatkozóan, melyek szerint Románia diplomáciai helyzetében nyugtalanság volna tapasztalható. (MTI)

Bukarestből jelenti a Budapesti Tudósító: A hivatalos lap legutóbbi száma rendeletet közöl, amely kimondja, hogy szigorúan tilos minden olyan gyülekezés, vagy megnyilatkozás, amely veszélyezteti az állam rendjét. A rendelet ellen vétőket 5-12 évig terjedő kényszer-munkával sújtják. (MTI)

Bukarestből jelenti a Magyar Távirati

Iroda: Rövidesen elhatározzák, hogy hetenként egyszer kukoricalisztből készült kenyeret kell árusítani. Erre azért van szükség, hogy a búza lisztet takarékoskodjanak.

Bukarestből jelenti a Német Távirati Iroda: A munkaügyi miniszter elrendelte, hogy az összes vállalatok és üzemek kötelesek elbocsátani 1941 december 31-éig valamennyi zsidó alkalmazottukat. A rendeletnek ellenszegülő vállalatokat az állam veheti át. A szabaddá tett munkahelyekre, elsősorban az elcsatolt területekről menekült románokat kell felvenni. Az elbocsátott zsidó alkalmazottakat elsősorban közmunkáknál veszik igénybe.

A zsidó orvosoknak megtiltották, hogy árja betegekkel kezeljenek. A jövőben csak zsidó betegekkel kezelhetnek és csak zsidó kórházakban működhetnek. Az 1919 után bevándorolt zsidó orvosoknak egyáltalában nem szabad orvosi tevékenységet folytatniok. (MTI)

Indó-Kinaban megkezdődtek az ellenségeskedések

Rómából jelentik: A Popolo di Róma tokiói jelentése szerint, a тайlandi és indokina csapatok között, lapjelentések szerint, már megkezdődtek az ellenségeskedések. (MTI)

Tokióból jelenti a Domei iroda: Francia Indokina főkörmányzója közleményt adott ki, mely szerint a francia kormány eltökélte, hogy francia Indokina biztonságát megvédelmezi. A тайlandi csapatokat összevonták a határ mentén. A helyzet azonban még nem élesedett ki végül. Indokina katonai hatóságai a dolgok alakulását figyelemmel kísérik és minden esetre hatóságokra felkészültek. (MTI)

Mintha Pesten vásárolna...

Női divatcipők fekete és barna borjú box	Pengő	14'80
Női magasszárú cipő erős kivitelben, fekete és barna	"	21'50
Férfi félcipő kényelmes elegáns forma, fekete és barna box, kézi szegés	"	22'50
Munkás bakancs zsiros bőrből, erős kivitelben	"	18'80
Házi cipő kihajtos teveszórserű anyagból	"	3'90

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5 szám

Megnyilt f. hó 16-án!

Oriási választék! Jó minőség! Olcsó árak!

Sárcipők, hócipők, hócsizmák megérkeztek!!!

Meghülés?
Fájdalmak?
Kérdezze meg orvosát!

Magyar gyártmány!

Causyth
tabletta

Minden gyógyszerárban kapható!

20 TABLETTA ÁRA 3.40 P.

Gyártja: Ternalgó gyógyszerár, Budapest, Szent Gellért gyógyfürdő.

Magyar címer a „román” zászlón

Nagyvárad. Saját tud. Értékes történelmi dokumentumot szállítottak be a városi levéltárba.

Pártos József fényképész és felesége Erdős Márta jelentették a városi katonai parancsnokságnak, hogy a velencei görögkeleti templomban egy régi magyar zászló van, amelyet a románok el akarnak vinni magukkal. Pártos még 1934-ben Furu Nicolae igazgatótanító felkérésére fényképet készített a zászlóról s a fénykép meg is jelent Furu könyvében, amelyben az író a velencei románok katonai megszervezését tárgyalja. Többek között ezeket írja:

„Nagyvárad legrégebb lakói a velenceiek voltak, nagy többségben katonailag megszervezett románok, akik bizonyos előnyökért és engedelményekért szükség esetén megvédték a Várat. Azt, hogy Velence és Vár-alja lakói tényleg katonailag is meg voltak szervezve, bizonyítja egy magyar történész (Bunyitay V.: A Váradi Püspökség története, II. kötet, 307. oldal), aki így ír: „A püspök hadserege nem. fizetett zsoldosokból, hanem magyar és román nemesekből — volt jobbágyokból állott, akik külön zászlóval rendelkeztek. Ezt a tényt megerősíti az a körülmény is, hogy a velencei görög katolikus templomban napjainkig is megőrizték a Román Katonaság Zászlóját, mint ékes tanubizonyoságát a románok vitézségének, akik életüket és vérüket áldozták Nagyvárad Váranak védelmében.”

A megjegyzések között Furu erre a zászlóra vonatkozólag a következőket írja:

„A Román Katonaság Zászlója a XVI. századból való, vörös selyemből készült, 1,75 m. hosszú,

95 cm. széles, a rud pedig amelyre rá van varrva 3. m. magas és fekete-sárga színű. A rud végén 4 élű dárda van. A lobogón Szűz Mária, Magyarország védasszonyának képe látható a kétfejű sas között. A sas jobb karmában kardot, bal karmában a jogart tartja. A kétfejű sas felett az osztrák korona látható. Jobbra a sástól az osztrák címer, amely már teljesen elmosódott és összezakadozott, balra pedig a jó állapotban lévő magyar címer, a négy folyóval és a három halommal.”

Nem akarunk most részletesbben vitába szállani Furu úrral történelmi tévedésére vonatkozólag, amelyek úgyis nyilvánvalóak. A történelmi hamisítást azonban ki kell igazítanunk. Lehettek és voltak ezen a környéken vitézül harcoló román jobbágyok, de ez alatt a zászló alatt, mint sajátjuk alatt, bajosan harcoltak a XVI. században a váradi várban. Nyilvánvaló hamisításról van tehát szó. A zászló tetejéről letrétk a keresztet és helyébe tették a 4 élű dárdat, amelyen az újkeletű forrasztás tisztán látszik. A zászló egy régi osztrák-magyar katonai lobogó s a románoknak annyi köze van hozzá, hogy valamilyen úton-módon a kezükbe került és dicsőséges multjuk bizonyosságára igyekeznek bizonyos külső átalakításokkal felhasználni.

A városi katonai parancsnokság Pártosék bejelentése után azonnal intézkedett a zászló elhozataláról. A becses történelmi emlék, amely multunkat igazoló műemléknek számít, így arra a helyre kerül, amely méltán megilleti.

(b. s.)

Őn is gurulni fog a kagasztól, ha meg nézi Páger, Simor Erzsé és Peihes ragyogó vigjátékát

Szervusz Péter-t a Belvárosi Filmszínházban

Tovább bombázzák az olasz repülőket a görög városokat

Athénből jelentik: A Politika athéni jelentése szerint ellenséges repülőket több bombatámadást intéztek, görög városok és falvak ellen. A támadások anyagi károkat okoztak, emberélet azonban nem esett áldozatul. (MTI.)

Angol és görög gépek bombákkal dobtak le Jugoszlávia felett.

Belgrádból jelentik: (Stefani.) Ujabb angol és görög repülőgépek szálltak el ismét Monasztir felett. A múlt éjszaka három angol repülőgép bombákat dobott a városra, a vasúti pályaudvar környékén, de sem veszteséget, sem kárt nem okozott. A légharító ágyuk megindították a tüzelést, a repülőgépek Albánia felé távoztak.

Elköltöztünk

Mussolini-tér 11/a alá (Ullmann-palota)

Gyermekkoscsik, csöbutorok, vasbutorok legolcsóbban

Standard

Telefon: 17-07

A Politika a Szent Naumi kolostorból, azt az értesülést kapta, hogy hat angol vagy görög repülőgép szállt el jugoszlávterület felett, Durazzo irányában. A jugoszláv gépek azonban menekülési irányában. A jugoszláv gépek azonban menekülési irányában.

Amerika Görögországra is kiterjesztette a korlátozást.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok külügyminiszteruma Görögországra vonatkozóan is megtette a szokásos semlegességi kijelentést. Eszerint hadviselő államnak tekintik Görögországot is, kiterjesztve rá az előírt korlátozásokat. (MTI.)

Döntő küzdelem a Korica-szakaszon.

Belgrádból jelentik: A Politika tudósítása szerint a Korica szakaszon 24 órája folyik a harc, de döntő csata még nem fejlődött ki. Az olasz csapatok hozzáférhetetlen állásokat foglaltak el és repülőgépek útján kapnak élelmiszer és lőszerutánpótlást.

Súgó nélkül játszanak az aranyos babaprimadonnák a Ludas Matyi előadásán, november 18 és 19-én, hétfőn és kedden délután 4 órakor a Szigligeti színházban. Mérsékelt helyárak: 50 fillértől 1.80 pengőig. Siessen jegyét előre biztosítani.

A Református Kultúrpalota disztermében tartják meg dalosaink ünnepi hangversenyüket

Megemlékeztünk már a váradi dalegyesületek november 24-re tervezett diszhangversenyéről. Dr Szabó Lajos daloskerületi ügyv. elnök elnökle mellett működő rendezőbizottság valóban mindent elkövet, hogy ez az est az idei év ad legsikerültebb művészi estéje legyen. A műsorból, amelyet tegnapi számunkban teljes egészében közöltünk, kiemeljük dr Ripka Ferenc, Budapest szkf. ny. főpolgármesterének, az Országos Dalosszövetség elnökének ünnepi beszédét, aki a szövetség egész vezérkarával érkezik Váradra. De jelen lesz az Erdélyi Dalosszövetség vezérkara Tárca Bertalan főtábornok vezetésével. Inczedy Jokman Ödön elnök jövetele is biztosra vehető.

Impozáns lesz az egyes dalegyesületeknek a zászlók alatti felvonulása. Az ótszáz magyar dalos menetelése festői látványt nyújt.

Jegyekről tanácsos idejében gondoskodni. Előadás előtti napokon jegyek az egyes énekkarok pénztárainál, a hangverseny napján, vasárnap és előtti napon szombaton a Református Kultúrpalota (Teleki-utca 31. sz.) pénztáránál 2.50 és 1 pengős árakban kaphatók.

Minden jó kereszténynek kötelessége legyen, hogy férfi, fiú és gyermekruhát nálam vegyen

Szabó József

kész és mérték utáni férfiszabóság.

Hlatki Endre-utca 5. (v. Zöldfa-utca 3)

Feltűnően olcsó árak!

Közlemény

a görögnyelvi alerdész-szakiskola tanulóinak felvétele ügyében

A görögnyelvi alerdész-szakiskola első évfolyamára az 1941. január hó 7-től nyári szünet nélkül szeptember hó 1-ig terjedő csonka tanévben 50 tanuló vehető fel. A felvételek pályázat alapján történnek. A kérvényeket 1940. évi november hó 25-ig a görögnyelvi alerdész-szakiskolához kell benyújtani.

Felvételi feltételek: 1. magyar állampolgárság; 2. legalább 17, s legfeljebb 24 éves életkor (továbbszolgáló altiszteknél a felső korhatár a 28 életév); 3. hat elemi vagy két középiskolai osztály sikeres elvégzése; 4. kifogástalan egészségi állapot, jól látó, halló és beszélő képesség; 5. kifogástalan erkölcsi magaviselet. Annak, aki a 24. életévét már betöltötte, de a 28. életévét még nem lépte túl, indokolt esetben a földművelésügyi miniszter a szakiskolába való felvételhez korengedélyt adhat. A korengedélyt a felvételre vonatkozó kérvényben lehet kérni.

A felvételre kijelölt tanulóknak felvételi vizsgát kell tenniük. A véglegesen felvett tanulók ellátási díj címén havi 50 pengőt fizetnek, amelyért lakást, étellemezést, tankönyveket, tanszereket és eszközöket kapnak.

A kiváló és jó előmenetelű s egyben dicséretes magaviseletű tanulók, ha szüleik (eltartójuk) anyagi helyzetét ez megokolttá teszi, ráutalásukhoz mérten teljes ellátási díjmentességet, illetve 50 százalékos díjkedvezményt nyerhetnek. A díjkedvezményt erre a tanévre egészen kivételesen azok is kérhetik, akiknek előmenetele nem éri el az említett fokozatot, ha feltétlenül ráutalásukat igazolják.

Részletes felvilágosítást a görögnyelvi alerdész-szakiskola ad.

Budapest, 1940. évi október hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter

Czillér Imre

dívatiháza

alapítva 1897 évben

Nagy választék szövetek, selymek, mosóárak, flanellek, barchendek, vásznak, paplanok, szőnyegek, függönyök, kötött-szővőtáruk, rövidáru- és szabókellékek.

Olcsó szabott árak!

Díszelvonulás keretében búcsúzik Nagyváradtól a megszálló csapat

Nagyvárad. Saját tud. Az állandó helyőrség megalakulásával Nagyvárad megszálló csapata, a 18-ik dandár visszamaradt részei vasárnap, 17-én délelőtt 11 órakor a Szent László-téren dísz kivonulást tartanak.

A kivonulás alkalmával a távozó alakulatok ünnepélyes keretek között búcsúznak Nagyvárad közönségétől, amely ezalatt a néhány hét alatt örökre szívébe zárta a felszabadulást hozó magyar honvédtiszteket és katonákat.

Az eltávozó csapatok a díszkivonulás alatt elvonulnak Bittó Dezső tábornok megyei katonai parancsnok előtt, majd a Szent László-térről való díszelvonulás után elindulnak az anyaország felé, állomáshelyükre.

Vetített képes előadás a nagyváradai Katolikus Legényegyletben

November 19-én, az irtalmasság szentjének, magyarországi Szent Erzsébetnek napján, esti fél 8 órai kezdettel a Katolikus Legényegylet nagytermében, P. Köhler Ferenc lazarista atya vetített képes előadást fog tartani. P. Köhler a magyarországi Caritas egyik vezető embere s missziós útjai nyomán az irtalmasság szeretetműveit mindenütt új lendületre tesznek szert.

Ez alkalommal többek között a híres csikócsomlyói „Ezer Székely Leány”-nap felvételeit is pergeti.

Jöjünk el mentül nagyobb számban, ha egy kedves, tiszta örömben gazdag estére vágyunk!

Beléptidj nincsen. Mindenki tetszés szerint járul hozzá a téli nyomorakcióhoz.

Ügyvédek figyelmébe!

A 7810—1940. sz. M. E. rendelet 19—27. §-ai szerint az újonnan felállítandó kamarákba minden ügyvédnek külön kell magát felvételnie. A felállítandó felvételi bizottsághoz benyújtandó kérvények teljes és helyes felszerelése érdekében kívánatos, hogy a szükséges okmányokat a t. Kartársi urak idejében beszerezzék. Minthogy a rendelet 24. §-a az 1939. IV. t.-c. 9. §-ának alkalmazását kötelezőleg előírja, tehát a keresztény kartársaknak be kell majd mutatniuk azon okmányokat, amelyekből kitűnik, hogy a törvény 1. §-a értelmében nem tekintendők zsidóknak. Ez néha nem könnyű és sok időt igénylő feladat, tehát idejében hozzá kell fogni. A zsidó kartárs uraknak viszont az az érdekük, hogy a törvény 2. §-a első bekezdése alá való tartozásukat igazolják, vagy pedig hadirokkant vagy tűzharcosi minőségüket, ami a felvételnél elsőbbséget biztosít. Keresztény ügyvédnek, ha okmányai az 1941. január 31-i benyújtási határidőig nem volnának vándorban, módjuk lesz magukat utóbb is felvételni, ha azonban a zsidó arányszám betelt, utólagos felvétel csak üresedés esetében lehetséges, tehát kétszeres gondnal kell irataikat előkészíteniük.

Ajánlatos minden ügyvédnek, fajkülönség nélkül, megfelelő igazolást szereznie nemzeti szempontból kifogástalan magatartásáról, mert ez is vizsgálat tárgyát fogja képezni. Úgy vélem, hogy ennek igazolására leghivatottabb a Magyar Párt; semmi esetre sem volna ildomos, ha az ügyvédek egymásról állítanának ki ilyen bizonyítványt.

Kartársi tisztelettel:

Dr Krüger Jenő,
megszüntetett ügyvédi kamara
közdokosságának széniorja.

Bukaresti magyarok sorsa

A Gyimesi szorosról adott szerda este helyszíni közvetítést a rádió. S a természeti szépségek és helyzetképek ecsetelése közben beszélgetést közvetített egy Bukarestből hazatérő magyar iparossal, aki szekérre rakott holmijával koccogott át a Gyimesi szoroson Moldovából. Elmondta a derék iparos, hogy tíz évig élt a román fővárosban, elég jól ment dolga, de most már nincs ott több maradása a magyar iparosnak, nem mintha kifejezetten bántalmazták, vagy üldöznék, hanem mert nem adnak neki munkát, szemére vetik, ha magyarul talál beszélni és lépten-nyomon leboanghenezik... Ezért jött el ő is, a legalkalmasabb úton, Moldován keresztül, holmijának azonban csak kis részét tudta magával hozni: amit nem is bána már, csak a könyvtárát megmenhette volna, ezért faj a legjobban a szíve.

— És hány könyve volt?

— Vagy 1500 kötet...

A derék iparos kezdte is sorolni, hogy milyen könyvei vannak. Többek között egy világtörténelemsorozat...

Nem lehet emelett szó nélkül ellakadni. A

hazatérő magyar iparos, aki nem bírta már ki a boanghenezést, 1500 kötetnyi könyvtárát hagyott Bukarestben. A boanghen tudvaleg a magyar ember gúnyneve a román fővárosban és szerte az Okirályságban. Körülbelül a söpredékel egyértelmű. Annak a fölényességnek a kifejezője ez az elnevezés, amellyel a bukaresti román kezelni szerette a magyart; amellyel nemzeti méltóságérzetét aláadni igyekezett és amellyel sok esetben el is érte, hogy a Bukarestben élő magyar alsóbbrendűnek érezte magát és lassan-lassan odáig súlyodt, hogy magyarváltat takargatni kezdte. Hogy mennyire volt indokolt ez a fölényeskedés, arra fényesen rávilágít a Gyimesi szorosban elhangzott beszélgetés. A boanghennek csúfolt magyar iparos akkora könyvtárral rendelkezett Bukarestben, hogy akármelyik akadémiai műveltségű román embernek becsületére vált volna.

A szép könyvtár felhalmozása magyar kulturális törekvés bizonyítéka. A Gyimesi szorosban nyilatkozó iparosember szorgalmasan olvasgatott Bukarestben magyarul s beszédén mégis érezni lehetett az elidegenedés első jeleit. Tíz év alatt felejteti kezdte azt a nyelvet, amelynek szeretetéről 1500 kötetnyi könyvtára tanuskodik. Elképpeszítő, ha elgondoljuk, hová jutottak tíz év alatt Bukarest elidegenítő levegőjében azok, akik nem ilyen lelki felkészültséggel indultak el Erdély falvaiból, kisvárosai-ból a román fővárosban kínálkozó kenyér után.

A Bukarestből hazatérők nagy értékeket hagytak vissza. Házaikat adták el potom áron és éveken át nehéz munkával szerzett bútorokat, háztartási tárgyakat kőtyavetyéltek el vagy biztak ismerősökre, szomszédokra, akik aligha fogják azokat valaha is értékesíteni. Vannak, akik csak annyi holmijukat tudták magukkal hozni, amennyi egy bőröndbe belefér. És ebben a nagy szerencsétlenségben mégis van annyi vigasztaló, hogy a bukaresti magyarok megtalálták az Erdélybe visszavezető utat, hogy kimenekültek abból a fojtogató légkörből, amely sok esetben már az első nemzedék lelkéből is kiirtotta a magyar közösséghez való tartozás tudatát.

(j. b.)

Képeztesse ki magát a Kamara által szervezett átképző gyorsírási, gépirási, levelezési és helyesírási tanfolyamon tökéletes irodai munkakerővé.

Nagyváradon egyedül engedélyezett tanfolyam.
Beiratás reggel 8—10-ig, d. u. 3—8-ig
Mussolini-tér 6 sz. a.

Meghülés?
ASPIRIN
TABLETTAK

Carlton szálloda

a Dunapart polgári jellegű szállodája a Belváros szívében.

Etterem, kávéház a házban.

Olcsó sörözőnk közkedvelt.

Kedvezményes szobaárak

Puccskísérletben tört ki a Vasgárda kebelében duló elégedetlenség

Megbízható bukaresti magánjelentésekből és Romániából érkezett utasok elbeszéléseiből egyértelműen kitűnik, hogy a múlt kedden a bukaresti Zöld Házban lejátszódott puccskísérlet komolyabb jelentőségű volt, mint ahogy azt az első szűkszavú távirat mutatta.

A vasgárdában hetek óta mutatkozó ellentétek, melyek kedden este a vasgárda bukaresti székháza előtt súlyos revolverharcban robbantak ki, részben személyi természetűek, részben azonban politikai jellegűek.

Codreanu apja állott az elégedetlenek élén.

A meggyilkolt Codreanu régi barátai, az öreg Codreanuval, a vasgárda alapítójának és első vezérének apjával együtt régóta szervezkednek Horia Sima és a vasgárda mostani vezetője ellen.

Az elégedetlenségek élén azok a régi vasgárdisták állanak, akik Codreanu elfogatása idején külföldre menekültek és csak akkor tértek vissza Romániába, amikor Antonescu tábornok uralomra került és a vasgárda emigránsainak is amnesztiát adott. Ezek a régi légionáriusok elsősorban Giorogariu, Dominescu és Domutrescu vezetésével, az öreg Codreanu nagy népszerűségének kihasználásával akcióztak.

indítottak Horia Sima elmozdítására és a hatalom megszerzésére.

Azzal agitáltak, hogy Horia Sima feladta Codreanu elveit és kiegyezett Antonescu miniszterelnökkel, annak csatlósa lesz.

Tűzharc a Zöld Ház előtt.

A keddi puccskísérlet úgy történt, hogy az elégedetlenek az öreg Codreanu vezetésével fegyveresen megjelentek a bukaresti Zöld Ház előtt és be akartak hatolni a főbírókarság helyiségeibe. A palotaőrséget teljesítő legionárius rendőrség az öreg Codreanu előtt tisztelgett és beengedte, de fegyveres kísérlőinek megtiltotta a belépést.

Rövid tűzharc keletkezett. A légionáriusok segítségére a palota belsejéből fegyveres vasgárdisták siettek elő. A harcban a palotaőrség kerekedett felül. Többen megsebesültek. Az őrség közül egy légionárius rendőr meghalt, egy súlyosan megsebesült.

Horia Sima azonnal a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el. Rendkívüli ülésre összehívták a vasgárda legfőbb tanácsát. A tanács elhatározta, hogy Giorogariut és Dominescut azonnal letartóztatják, azokat pedig, akik nem vettek ugyan tevékenyen részt a puccskísérletben, de ismeretes, hogy résztvettek az ellenzéki mozgalomban, kizárják a vasgárdából.

Apolló Mozgóban

Jókai halhatatlan remekművének filmváltozata

Uray Tivadar, Szelezky Zita, Mály Gerő, Vaszary Piri

Szegény gazdagok

Legújabb magyar és külföldi világhírű. Jegyelővét egész nap.

Nyilvánosságra hozták a lázadó vasgárdisták kizárását

Bukarestből jelentik: A vasgárda és légionárius mozgalom legfőbb tanácsa kizárta a vasgárda kebeléből Dominescu Borsa lelkész, George Giorogariu és Domutrescu Zada vasgárdista vezetőket, tekintve, hogy fegyverzetlen magatartást tanúsítottak és tisztességtelen módon jártak el a vasgárdával szemben. Hasonlóképpen kizárták azokat is, akik e három személy akciójához csatlakoztak. Másik két személynek, akik a vasgárdába beléptek, belépését megsemmisítették, tekintve, hogy már Zelea

Codreanu idejében meg volt tiltva ezeknek a vasgárdába való belépésük.

Mi lesz november 24-én?

Nagyvárad összes katolikus női egyesületeinek **nagygyűlése**, gróf Bethlen Györgyné nőszövetségi elnökszönyv vezetése mellett, **délután 5 órakor a Katolikus Kör dísztermében.** Mindenkit hívunk, várunk!!!

Állami kölcsönből korszerű lakóházakat építenek a munkásoknak

Budapestről jelentik: Az *Uj Nemzedék* írja: Arról értesülünk, hogy alap létesül, amelyből kölcsönöket nyújtanak a nagyobb munkásszámú dolgozó gyáripari vállalatoknak, hogy a munkások számára korszerű egészséges családi lakóházakat építsenek. Természetesen a gyárak is kötelesek hozzájárulni a költségekhez. A tervek szerint évente 7—8000 családi ház épül egymillió pengő költséggel. A kölcsönök törlesztése címén visszafizetett összegeket nem vonják el az akciótól, sőt tovább egészítik ki. (MTI.)

AZ IBUSZ MÁV

hivatalos Menetjegyiroda

f. hó 18-án, hétfőn reggel 9 órakor új helyiségében

Rákóczi-ut 10-a szám alatt tart már szolgálatot.

Távbeszélő száma változatlanul 11-17

A MALERT repülőtéri autójárat is onnan indul 8:30 és 14:40 órakor

A magyar honvéd

őszinte dicsérete csendül ki a honvédelmi miniszter nagy expozéjából, amelyet a honvédelmi tárca költségvetésének ismertetéséről tartott.

— Katona nemzet vagyunk — mondotta többek között a honvédelmi miniszter — tudjuk, hogy honvédségünk, ha kell hagyományaihoz hiven újból vérrel irtva volna be nevét a történelembe. A sors ugyan nem így akarta, mégis az erős és jól felkészült honvédség adta vissza a nemzet önbizalmát, nemcsak a trianoni határokon belül, hanem azokon túl is. Azt a tanulságot vontuk le a történelemből, hogy csak az az igazság diadalmasodik, amely mögött erő áll.

De a magyar igazság mögött kettős erő állt. A magyar honvédség hatalmas, mindent elseprő ereje és az a lelki erő, amely minden magyar embert erőssé tett az igazság diadalának kivívására — és kivívására, Magyarországon is, Erdélyben is.

Erdély népe örömprevesse és elbámulva látta, tapasztalta azt az erőt, amelyet a magyar honvédség képvisel; de csak most, a felszabadulás után két hónappal tudjuk igazán áttekinteni, megérteni azt a belső erőt, amit a bajtársias szellem képvisel, ami a honvédség körében uralkodik.

Erdély népe örömprevesse és elbámulva látta, tapasztalta azt az erőt, amelyet a magyar honvédség képvisel; de csak most, a felszabadulás után két hónappal tudjuk igazán áttekinteni, megérteni azt a belső erőt, amit a bajtársias szellem képvisel, ami a honvédség körében uralkodik. A magyar sorsközösség fokozása, a szociális érzés is fontos a hadseregben, — hangsúlyozta a honvédelmi miniszter. — Ez a szociális érzés lépten-nyomon észlelhető is a honvédség körében. A tiszték és a legénység egy konyhán étkeznek és hogy ez a konyha milyen jó, magasabbrangú tisztektől tudjuk, akik kifogyhatatlan lelkesedéssel tudnak a honvédség körében uralkodó bajtársias szellemről beszélni. A fegyelem korlátai között minden honvéd egyetlen, nagy, szerető család tagjának tudja magát és ez az érzés elősegíti azt, hogy a magyar hadsereg a nemzeti érzés iskolapéldája legyen és a katonai szolgálat megerősítse a nemzeti érzést.

Erdély népe örömprevesse és elbámulva látta, tapasztalta azt az erőt, amelyet a magyar honvédség képvisel; de csak most, a felszabadulás után két hónappal tudjuk igazán áttekinteni, megérteni azt a belső erőt, amit a bajtársias szellem képvisel, ami a honvédség körében uralkodik. Erénye a mi honvédségünknek még az is, hogy a haderőtől minden politikai befolyás távol áll. A honvédek csak a honszerelm „politikáját” szabad ismernie. S hogy ez a politika milyen erős az erdélyi magyar ifjúságban is, sok-sok példa mutatja. Fiatalemberek, akiket most soroztak be a hadseregbe, újjongva közlik ismerősökkel, hogy ők is honvédek lesznek, — és az ismerősök boldogan pillantanak ezekre az ifjakra, mert honvédek lenni — ó, ez minden férfiálmónál szebb és nagyobb. Ebben az érzésben van egyik nagy ereje a honvédségnek is, amely szinte hónapokon belül állt talpra, hogy visszazerezze Erdélyt.

Ez a honvédség a világ bámulatát keltette fel az elmúlt hónapok alatt s ha az idegenek azt kérdeznék, minek az eredménye volt az az óriási teljesítmény, a honvédelmi miniszter szavaival lehet csak rá válaszolni: lelkileg mi sohasem voltunk leszerelve, mert hiszen minden magyar teljes lelki felkészültséggel várta a pillanatot, hogy magára ölthesse a honvéd felszerelést is. Így vár, teljes lelki felszereltséggel, a további küzdelmekre is, amely az új, nagy Magyarország belső és külső megszilárdítását van hivatva kiharcolni. S jól tudjuk, hogy ebben a munkában nemcsak a polgári osztályra, de a honvédségre is nagy feladatok várnak még!

Ezzel a magunk erejét és a honvédségünk erejét, de ez az erő csak akkor lesz egységes, ha a bajtársias szellem kiárad a honvédség köréből s minden magyar lelket egybeölel a nagy, magasztos, bár, olykor fáradságos és küzdelmes harcok kivívására! (h. 5.)

Figyelje Halász Imre

szücs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4

Ahol olcsón és izlésesen beszerezheti szörme szükségletét. Pontos kiszolgálás.

Legújabb modellek.

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkeretezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44

Telefon: 19-13

Ujabb felhívás a ló-, számár- és öszvértulajdonosokhoz

A m. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnokság katonai ügyosztálya 4258-1940. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Hivatkozással a Vezérkar főnökének 6048-1940. számú rendeletére és a hírlapokban fenti szám alatt megjelent hirdetményre, ismételve felhívjuk a ló, számár és öszvér tulajdonosok, hogy a birtokukban lévő lovakat, öszvéreket és számarakat folyó évi november hó 16-án, de legkésőbb folyó évi november hó 18-án délelőtt 2 óráig a katonai ügyosztály, városháza II. emelet 26. számú szobájában annál is inkább jelenték be, mert a bejelentés elmulasztása az állategészségügyi törvény értelmében szigorú kiágást képez és ezért a legszigorúbb büntetésben foghatnak részesülni.

Nagyvárad, 1940. november 15.

M. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnok megbízásából:

Kolontáry, ügyosztályvezető.

**A családnak
magaslati
napot!**

Kérdezze az orvosát:

mindnyájuk testi és lelki kondícióját javítja.
A „magaslati nap” csak hánauzi jelzéssel valódi!
Kapható a szaküzletekben.
Érdekes, színesen illusztrált leírást küld:

MAGYAR SIEMENS kvarclámpa-osztály

Budapest, VI., Nagymező-utca 4.
Főlerakat: AEG-Unió, Budapest, Radolf trónörökös-tér 5.

Zsidótörvény

Irta: dr Krüger Jenő

A zsidótörvénynek nevezett 1939. évi IV. törvények teljes címe: „A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról”, ami világosan megjelöli a törvény célját. Ez az úgynevezett második zsidótörvény, mely az elsőt, az enyhébbet rövid idő múlva követte és a miniszterelnök bejelentése szerint ezt is követni fogja a még szigorúbb harmadik. Nem tudhatjuk, mikor jön ez az újabb törvény, de mert most a második van érvényben és mert a visszacsatolt területek közéleti és gazdasági megszerzésében ez a törvény ma az irányadó, időszereink látjuk annak rövid ismertetését.

A visszacsatolt területek közéleti és gazdasági berendezése a bécsi döntéskor még semmi nyomát sem viselte annak a fajvédő intézkedéseknek, melyek Németországból kiindulva, egész Középeurópában tért hódítottak és feltartóztatlanul terjednek kelet és nyugat felé. A Goga-kormány gyökeres megoldásra törekedett, de az akkor még sokkal hatalmasabb nemzetközi zsidóságnak gyerekjáték volt öt pár hét alatt megbuktatnia. Az azóta a felszabadulásig történt kormányintézkedések alig voltak egybeeső eredményre nem vezettek. Sokkal inkább szívükön viselték a románok a magyarok tönkretételét s azt hiszem, szívesebben kicseréltek volna minden magyart egy-egy zsidóval is. A románság ugyanis a két évtizedes uralom alatt oly sokat haráncolt a magyaroktól, hogy szemelt hunyt a zsidók gazdagodása előtt, mert a zsidók nem voltak akadályai az ő legfőbb céljuknak, az ország elrománosításának.

Helyzetünk tehát a visszacsatolásakor az volt, hogy az itteni zsidóság legalább azt a közéleti és főleg gazdasági helyet foglalta el, mint a zsidótörvény előtti anyaországban, de azzal a reánk nézve hátrányos különbséggel, hogy az itteni magyarság úgy a közélet, mint a gazdaság terén annyira háttérbe szorult, hogy nemcsak az uralkodó nemzettel, hanem a zsidósággal szemben is teljesen elnyomottak volt tekinthető. A románok egyszerűen azt tették, hogy a trianoni kisebbségvédő megállapodásokat átalakították magyarokra alkalmazott zsidótörvényre. Amikor tehát arra vállalkozunk, hogy a zsidótörvényt olvasóinkkal főbb vonásaiban megismertessük, különösen arra leszünk tekintettel, hogy amennyiben alkalmas a törvény az itteni magyarság közéleti és gazdasági helyzetének megjavítására.

A zsidótörvény nem tartozik egyszerű és

könnyen áttekinthető törvényeink közé. Meglátszik rajta, hogy szigorúbbnak készült s utólag érvényesültek bizonyos enyhítések s ezeken belül újból megszorítások. Már annak az alapfogalomnak a meghatározása, hogy ki a zsidó, igen bonyolult, mert a törvény nemcsak a zsidóvallásukra vonatkozik, hanem a kikeresztelkedettek s azok leszármazóira is, de csak bizonyos korlátok között. Azonfelül a valóságos zsidók egyes csoportjai bizonyos kedvezményben részesülnek. Így tehát vannak zsidók, zsidó-keresztények és kedvezményes zsidók. A törvényt szabta korlátozások ezekre különböző mértékben nyerne alkalmazást. A szerzett jogokat is a törvény részben elismeri, részben időhöz köti, részben azonnal megszünteti. A törvényben nagyon sok a részletezés s minthogy

MAGYAR PARASZT

Földjét túrja tavasztól késő ősziig.
Zápor mossa, szikkasztja nap heve.
Disznót hizlal, jószágokkal vesződik
s kapál, vagy ekeszarván a keze.

Később nyugszik s korábban kél a napnál.
Kidől mellőle ökre és lova,
kicsorbul az ekevas, amit használ,
de földjéből ő nem dől ki soha!

S csak ősszel, mikor a termést behoráta,
akkor látja, hogy másoknak vetett.
Más issza meg a bort, másé a csorda,
más eszi meg a búzakenyeret!

Nála ünnep, ha tüzet lát a konyha,
nagy a család és alig jut falat.
Barna kenyér és egy falás szalonna
még jó a termésből, ha ez marad.

Mint rongy zekét, úgy viseli a sorsát,
sohasem sir és soha nem nevet.
A mezőn néha titkos jeleket lát
s beszélgetnek véle a fellegek.

De tavasszal, mikor a nap rácsókol,
elfelejti, hogy másoknak vetett.
Nem kérdezi, ki itta meg az óbort,
ki ette meg a búzakenyeret?!

Kimegy a mezőre...

BÉLTEKY LÁSZLÓ.

DORIAN Filmszínház

Móricz Zsigmond óriási színvadi és művészkert elért műve filmen

Legujabb világhíradók

Légy jó mindhalálig!

Szereplők: Csontos Gy., Rózsahegyi K., Kiss Ferenc, Ráday I., Mály Gerő, Maklár Zoltán, Gombaszögi Ella, Tolnay Klári, Simonyi Mária, Devényi Laci

a részletezés sohasem lehet kimerítő, így megmaradnak bizonyos homályos pontok, amelyek különféle magyarázatoknak engednek teret. Ha jogász olvassa végig ezt a törvényt, azonnal látja, hogy az már magában hordja a módosítás és egyszerűsítés szükségességét. Az pedig, hogy az egyszerűsítés szigorítást, vagy enyhítést fog-e eredményezni, — különös, de így van — a nyugati harcéri helyzet határozza meg.

Ki tekintendő zsidónak?

A tulajdonképpen zsidókon, vagyis zsidó vallásúakon kívül zsidónak tekintendő, akinek egyik szülője vagy két nagyszülője zsidó, vagy zsidó volt, kivéve, ha kereszténynek nevelték és zsidó származású szülője is idejében kikeresztelkedett. Az sem tekintendő zsidónak, aki 1919 aug. 1 előtt (a kommunizmus letörése) keresztelkedett ki, ha 1849 jan. 1 előtt született felmenői (szülei, nagyszülei) Magyarországon születtek, vagyis a galíciai bevándorlás előtti magyar zsidóknak a kommunizmus előtt vagy alatt kikeresztelkedett leszármazói. Ha az ilyen régi magyar zsidó később keresztelkedett ugyan ki, de gyermeke már születésétől kezdve keresztény volt, ez a gyermek sem tekintendő zsidónak. Ha azonban egy ilyen, a zsidóságtól már megszabadult egyén utólag zsidóval lép házasságra, akkor újból s végleg zsidóvá válik.

Vannak végül kiváltságos zsidók, akik zsidók maradtak ugyan, de személyes érdemeik felmentik őket a korlátozások egyrésze alól. Ilyenek a világháború hadifogoly, kitüntetés sebesült és többször kitüntetés nem sebesült tűzharcosai, ötven százalékos hadirokkantjai, a súlyosan rokkantak s elesettek felesége s gyermekei, az ellenforradalmak aktív harcosai, a titkos tanácsosok, egyetemi tanárok, keresztény lelkipásztorok és az olimpiai bajnokok. Ezek kiváltsága azonban nem száll át az utódokra.

A zsidók legnagyobb számaránya

Lássuk most a korlátozásokat. Zsidó ezen túl nem nyerheti el a magyar állampolgárságot, sem honosítás, sem házasság vagy törvényesítés útján. Az 1914. júl. 1 óta történt honosítások visszavonhatók. Zsidó nem választható főrenddé. Csak az 1867 előtt Magyarországon született zsidók s ezek leszármazói lehetnek országgyűlési, törvényhatósági és községi képviselők s csak ezeknek van választójoguk. Így a magyar társadalomba begyökeresedett régi zsidócsaládok leszármazói számarányuk és személyes értékük arányában résztvehetnek az ország ügyeinek intézésében, de az új bevándorlók örökké idegen, sokszáz ezres hada ki van abból zárva, annál inkább, mert a zsidó azon a címen sem juthat be a képviselőtestületekbe, hogy a legtöbb adót fizetők közé tartozik. Nagyváradnak 1914-ben 59 választott törvényhatósági bizottsági tagja közül 25, a 60 legtöbb adót fizető közül pedig 43, vagyis 119 városatyából 68 volt zsidó. Ez többé nem következhetik be. Az utóbbi évtizedek alatt a zsidóság a köztisztviselői karban is erősen tért hódított, pedig

Hol lesztek este?
Természetesen a
Spolarich
Kék Duna Etteremben!
(AZ OPERA MELLETT)

POMPÁS, ELEGÁNS, DIVATOS VACSORÁZÓHELY.
HIRES KONYHÁJÁVAL és REGGEL 5-ig

Rácz Béla
MŰSIKÁL! TEL.: 121-315 és 122-528

ez volt a keresztény középosztály utolsó mentevára. A jövőben köztisztviselőül sem zsidó, sem zsidó-keresztény, sem kiváltságos zsidó nem vehető fel. A szerzett jogok épségben maradnak, de a tanári, tanítói, bírói és ügyészi karban alkalmazottak, továbbá a zsidó közjegyzők és jegyzők záros határidőn belül (1943. jan. 1.) eltávolítandók. Hítes tolmács és szakértő, könyvszakértő sem lehet ezentúl zsidó.

Csupán hat százalék arányában vehetők fel zsidók az egyetemre, kivéve a műegyetem közgazdasági és kereskedelmi osztályát, ahol 12 százalék az arány. Az alsóbb iskolákra már az első zsidótörvény így intézkedett.

Ügyvédi, orvosi, mérnöki, sajtó, színművészeti és filmművészeti kamarába mindaddig nem lehet zsidót felvenni, amíg a zsidó tagok száma hat százalék alá nem csökkent. A fentebb említett kiváltságos zsidók részére még külön három százalék van fenntartva. A kiváltságos és a tűzharcos zsidó a hat százalékos keretben is elsőbbséget élvez. Itt rá kell mutatnunk egy sajtósági helyzetre, mely az igazságosság és az egyenlő elbírálás elve alapján megfontolást igényel. A visszacsatolt területeken az ügyvédi, orvosi, s.b. kamarák működését a katonai hatóság beszüntette s az ügyvédi kamarákra már olyan intézkedés történt, hogy azok teljesen újból fognak megalakulni s minden ügyvédnek kórníe kell a bejegyzését. Ebből az következik, hogy míg pl. Budapesten ma is 70% a zsidó ügyvédek arányszáma, addig Nagyváradon csak 9% lesz. Ugy érezzük, hogy a teljes ügyvédi képesítéssel bíró, vagy legalább azon ügyvédek szerzett jogait el kellene ismerni, akik már a megszállás előtti magyar kamarának tagjai voltak. Csak egy esetben volna indokolt a visszacsatolt területeken a szerzett jogok elismerésének mellőzése: ha a harmadik zsidótörvény ugyanígy intézkedne az anyaországra nézve is. Egyelőre arra van kilátás, hogy a keleti részeken sok román elköltözése és a zsidó ügyvédek legnagyobb részének kizárása folytán aránylag kisebb lesz az ügyvédek száma, mint az anyaországban, ahol a zsidó ügyvédek még teljes számban tagjai a kamaráknak. Megindult tehát az áramlás kelet felé, de miután itt a zsidókat nem vehetik fel, a keresztény ügyvédek fognak idejönni s így arányszámuk az anyaországban még rosszabb lesz, viszont itt lehetővé teszik újabb zsidó ügyvédeknek a felvételét.

Zsidó orvosok

Korlátlan, a keresztény fiatalság elhelyezkedési lehetősége az orvosi pályán. Orvosból soha sincs elég, de ha a zsidók túlnyomó részét a visszacsatolt területek kamaráiba nem veszik fel, akkor egyenesen katasztrófális orvosihiány áll be itt nem csak arról van szó, hogy kevesebb orvos jobban megél, fontosabb az, hogy minden beteg gyorsan orvosi segítséghez jusson. Azonfelül egy most végzett, fiatal orvos nem egyenértékű azzal, akinek diplomáján felül sok évi tapasztalata is van. A zsidótörvény merev és azonnali végrehajtása túllőne a törvény célján, mert a zsidótörvény elsősorban gazdasági önvédelmi intézkedés, a közegészségügynek pedig minden gazdasági érdeket alá kell rendelni. Ezért nem szabad a keresztény orvostanulmányokat kiképzését meggyorsítani sem, de erre talán nem is gondol senki. A keleti részeken is az volna a helyes megoldás, hogy a már gyakorló zsidó orvosokat, amennyiben működésük kifogás alá nem esik, föl kell venni a kamarába, csupán a vezetésből lehetne

őket kizárni. Elképzelhető az a megoldás is, hogy az arányszámon felüli zsidók nem volnának tagjai a kamarának, de fegyelmileg annak alá volnának rendelve, sőt úgy is lehetne intézkedni, hogy a számfelüli zsidó orvosok működési helyét a kamara, vagy a belügyminisztérium állapítsa meg. Legfőbb vád a zsidó orvosokkal szemben a „töltött műtét.” Ezen könnyű segíteni: ki kell mondani rá a halálbüntetést, hiszen ez a legnyilvánvalóbb előre megfontolt gyilkosság!

A zsidók nem lehetnek mozi-, vagy színházvezetők s nem gyakorolhatnak befolyást a művészeti vezetésre. Nem lehetnek lapszerkesz-

Wacha János
kalaposmester
BUDAPEST
IV., Muzeum-körut 43

Ha ismét jó kalapot óhajt hordani, forduljon bizalommal hozzám. Oriási választék, szolid, előzékeny kiszolgálás, szigorúan megszabott olcsó árak. — Magyarország legnagyobb és legrégibb férfikalap szaküzlete. — Különlegességek magyar kalaposban.

tők sem. Ez a törvénynek olyan intézkedése, amely legalkalmasabb az egészséges magyar szellemi élet visszaállítására. Eredményét máris látjuk, ha a budapesti lapokat és színlapokat a két év előtteikkel összehasonlítjuk. A lapok munkatársai között a kiváltságosakkal együtt legfeljebb tizenöt százalék lehet zsidó, kivéve az olyan lapot, mely zsidó jellegűt már a címében viseli. Az egyes színtársulatoknál nincs maximálva a zsidók száma, de a színművészeti kamaránál, tehát az összes színészeknél érvényesül a hat, illetve kilenc százalékos arány. A zsidó szellemnek a színház és sajtó terén kettős volt a káros hatása. Nemesak pozitíve terjesztették a zsidó izlést s ezzel úgy a közönséget, mint a kisszámú magyar írókat és színészt is kiforgatták egészséges és természetes gondolkodásukból, hanem a magyar író és művész érvényesülését elnyomták, lehetetlenné tették, ha csak teljesen nem alkalmazkodott hozzájuk. Most szabad az út a magyar tehetségek előtt.

Egyedárúság

Italmérségi, trafik- és gyógyszerügyi jogot csak keresztények kaphatnak, öt év alatt a zsidó kézen levő jogosítványok bevonandók, de a falusi italmérséket már két év alatt el kell venni a zsidóktól. Az elvett gyógyszerügyi kártérítés jár, még pedig a berendezés és anyagkészlet becsértékén felül a jogosítvány értéke is, mely a vagyonadó alapját képező összeggel egyenlő. A fizetési időt és módokat a miniszter állapítja meg. A visszacsatolt részeken nem volt vagyonadó, tehát más alapot kell

az értékeléshez megállapítani. Reáljogi gyógyszerügyi csak házastárs és egyenes ágbeli zsidó rokon örökölhet, zsidó részére az el nem adható.

Közzállításban a zsidók csak egyre csökkenő, 1943-tól csak hat százalékban részesülhetnek, a számlítások értéke után számítva. Iparigazolvány nem adható ki addig zsidó részére, míg számuk az illető községben hat százalék alá nem csökkent, állásközvetítő zsidó egyáltalában nem lehet (u. n. „artistánok” külföldre szállítása!)

Földet vagy erdőt zsidó csak árverésen s akkor is csak hatósági engedéllyel vehet, kivéve valamely üzem bővítésére, vagy legfeljebb 600 négyszögöles házhelynek, ha sem háza, sem más házhelye még nincs. A zsidó tulajdonban lévő föld mind kisajátítható, vagy kisbérletek céljából igénybevehető. Zsidóbirtok eladásánál az államnak elővételi joga van.

Kereskedelmi vállalatok tisztviselői csak tizenkét, a kiváltságosakkal tizenöt százalékban lehetnek zsidók. A leépítés fokozatosan, 1943. jan. 1-ig hajtható végre. Sok vállalat megenyehetné magának azt a fénytűzést, hogy tizenöt nagyfizetésű zsidó alkalmazott megmentése céljából alkalmazna, persze színlegesen, száz nyolcvanpengős keresztény „gyakornokot”, akik örökké gyakornokok maradnának. Az egész kikerülne százezer pengőből, a zsidó vezérigazgató fizetésének a negyedrészből. Ennek elkerülésére a törvény kimondja, hogy a tisztviselők összes illetményeinek a zsidók csak a számarányuknak megfelelő százalékát kaphatják. Így a keresztények is tisztességes fizetéshez jutnak. A törvény alapján elbocsátott zsidó alkalmazottnak csak a törvényes felmondási időre jár fizetés, Munkásszervezet vezetője vagy tisztviselője egyáltalában nem lehet zsidó. Hogy a zsidó munkásvezetők mit ártottak az országnak, azt mutatja Magyarország trianoni, de mai térképe is.

A törvény szigorú szabadságvesztés- és pénzbüntetéssel sújtja a rendelkezések megszegőit, még pedig azt a keresztényt is, aki a törvény kijátszásához segédkezet nyújt, pl. stróhmanként szerepel, nagyobb fizetést nyuglat, mint amennyit kap, stb.

Ezek a második zsidótörvény főbb intézkedései, de igen sok részletet is tartalmaz a törvény, amely részletek az egyes gyakorlati esetekben nagyon fontosak lehetnek. Aki tehát akár zsidónál, akár zsidókkal együtt van alkalmazva, akár pedig zsidó alkalmazottakat tart, okvetlenül tanulmányozza át a törvény szövegét, valamint a magyarázó és további részleteket előíró miniszteri rendeleteket, nehogy kárt szenvedjen vagy bajba jusson, mert a törvény végrehajtását a hatóságok nagyon szigorúan ellenőrzik és az észlelt visszaélések következményeit most már nem lehet román módra „elintézni.”

LANA R.T.
nagykereskedés
Budapest, Deák Ferenc-utca 16

Belföldi és külföldi férfi- és női gypajuszövetek és belésárak nagy választékban

Erdélyi Bank R. T. Kolozsvár nagyváradi fiókja

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapest leányintézete

Foglalkozik a Banküzlet minden ágával. Betéteket a legjobban gyümölcsöztet. Kölcsönöket a legjutányosabban folyósít. Import-Export ügyleteket finanszíroz.

Eurázia a színre lép

Irta: Csiszár Béla

Az eltelt hét bővelkedett világtörténelmi jelentőségű eseményekben és fordulatokban. A legnagyobb fontosságú esemény kétségkívül Molotov külügyi népbiztos berlini látogatása volt, efelől fordult a legélesebb figyelem világszerte. Anglia és nyílt vagy titkos barátai hidegebb zuhonyt nem kaphattak hónapok óta szított reménykedéseikre, Molotov berlini utazásánál. A nagy esemény mellett még az Irország elleni angol támadás lehetősége is vesztett érdekességéből s szinte részvétlenül, figyelemre alig méltatva dőlt sirjába a „jó öreg Chamberlain”, az az angol államférfi, aki, miután héketörekvései rendre meghiusultak, konokul és végzetes elszántsággal belehajszolta a háboruba Európát. Messze, Amerikában egy hasonlóképpen jellegzetes angolszász államférfi hunyt el, Pittman szenátor, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke, akinek eléggé jelentős szerep jutott az utóbbi évek amerikai külpolitikájában s most, a torló, zsúfolódó események következtében éppen olyan feltűnés nélkül kellett itthagyni.

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőibe
erdélyi testvéreinket
szereffel várjuk.
Olcsó téli átalánykurák.
Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-tér 3

nia a világot, mint a nem is olyan régen még kiemelkedő premier szerepet játszó Chamberlainnek.

A világ nemhiába figyelt lélekzetviasszafotva ezekben a napokban Berlinre s az ottani német-szovjetorosz tanácskozásokra: a német birodalmi fővárosban valóban világjelentőségű dolgokról tárgyaltak. Hogy miről, azt pontosan nem tudja senki, de hogy szerepelt a tárgyaláson a török kérdés, a balkáni helyzet, a Dardanellák ügye, továbbá, hogy megbeszéltek az Anglia elleni világháborút, India sorsát, a távolkeleti helyzetet, valamint az Egyesült Államok mind erősebbé váló beavatkozását az európai és ázsiai ügyekbe, azt nehéz volna tagadni, hiszen ezek a problémák már hosszabb idő óta vajudnak, tornak, időszerűsödnek, s feltehető, ha két olyan világhatalom, mint Németország és a Szovjetunió, közös eszmecserét tart, igyekezik közös nevezőre hozni felfogását mindezekben a létfontosságú kérdésekben. A hangsúly azonban nem ezeken van, hanem a német Führer grandiózus világtervében, az európai és ázsiai béke és együttműködés megteremtésén, azaz, egy szóval: Eurázián. Merész és nagyvonalú koncepció ez, méltó ahhoz a zseniális vezérhez, aki megálmodta, kiépítette, valóra igyekezik valarai és minden részletintézkedését ehhez a nagy egészhez idomítja.

Eurázia eddig nem szerepelt a világpolitikában, legalább is nem komolyabb formában. Még is mosolyogtak volna azt az európai vagy ázsiai államférfit vagy uralkodót, aki ennek az álomszerű gondolatnak lett volna a megszólaltatója. Mert mit jelent Eurázia? A fogalmat eddig csak a tudomány használta. Ezen a néven, mely nem más, mint Európa és Ázsia összevont neve, azt az egységes földséget, illetve kontinentet értik, amely az Atlanti Óceántól a Csendes Óceánig, Gibraltártól Vladivostokig és Tokióig terjed s melynek Európa csak egyik félszigete. Amióta a világgazdaság és a mai háborus világ rászoktatott arra, hogy figyelmünket az egész földre kiterjesszük, Eurázia fogalma hovatovább közkinccsé válik. Politikai értelemben azonban Euráziát csak a német-szovjetorosz békekötés, illetve még pontosabban a német-olasz-japán katonai és gazdasági szövetség megkötése óta használják főként a német lapok, nyomukban pedig az olasz és japán lapok is.

Hitler diplomáciai és katonai sikerei, továbbá kontinensközi tárgyalásai és szövetségei nyomán egyre jobban kidomborodnak az euráziai terv alapvonatai. Amióta a német vezér létrehozta merész sakkhúzással a német-szovjet-

orosz együttműködést és megnektámadási szerződést, azután gazdasági téren mind gyümölcsözőbbé tette a két nép kapcsolatát, továbbá Japánnal szorosra fűzte a tengelyhatalmak kapcsolatát, Eurázia mindjobban a színre lép s a valóság megfogható légköre lengi körül. Abban a pillanatban, amikor a Szovjetunió hajlandónak mutatkozik csatlakozni egy ilyen világjelentőségű és világrézekben gondolkozó együttműködéshez, az euráziai összefogás már megvalósult. Euráziát a földkerekség legnagyobb birodalma, Szovjetoroszország fogja össze, ő a centrum, erőforrása, gazdasági emporiuma; két oldalról pedig Euráziát olyan katonai hatalmaságok védik, mint Németország, Olaszország és Japán. Ezt a hatalmas földrészt, amelyen az emberiség háromnegyede lakik, kiemelkedő szerep, sőt a legkiemelkedőbb szerep illeti meg az emberiség aeropagájában. Eddig ez a szerep nem volt egyéb megmosolyogni való ábrándkép-nél, de most egészen kézenfekvő tényezőnek látszik. Miért ne jöhetne létre egy ilyen szélesebbkörű összefogás? Miért ne érthetné meg egymást az a három-négy hatalom, amely vezető szerepet tölt be ezen a hatalmas földszégen? Erdékeik kövösek, akár a politikai, akár a gazdasági érdekeket nézzük. Politikai téren az ellen-ségük Anglia, amely mindegyiket alárendelt állapotban igyekezett tartani; igaz, hogy ez negatív cél, de ehhez a pozitív célok és érdekek egész sorozata társul. Gazdasági téren messze-messzeen kiegészítik egymást: amelyiknek feleslegi vannak, jó piacra talál szomszédainál; amelyik viszont szűkölködik élelmiszerben és a nyersanyagban, az a szomszédban megfelelő beszerzési forrásokra lel. Eurázia tehát megvalósítható és létrehozható.

Napoleon is ilyesfajta, bár sokkal korlátozottabb tervekkel foglalkozott, de ő maga alá akarta igazni a világot; nem a békét, hanem a háborút vitte, minél keletrebbre ment: hódításai gyorsan és rohamosan egymást követték s végül is rajtavesztett nagy vállalkozásán. Eurázia csak a béke és eszközökkel, a közös érdekek alapján valósítható meg. A Führer új utat választott. Ez a módszer az ő legsajátabb módszere, egész politikája ezen épült fel: békés eszközök-

MARIA TERÉZIA BRANDY
ST. HUBERTUS LIKÖR
KECSKEMÉTI BARACK PÁLINKA
BUDAPESTI ALAPÍTÁSI ÉV: 1839

Budapest VIII., Üllői-ut 60
Kérje mindenütt

kel biztosítani országa fejlődését s békés eszközökkel megvalósítani országok és birodalmak együttműködését. Mondhatni, sokkal nehezebb, de egyben zseniálisabb elgondolás is, mint Napoleoné, aki leigázta Európát, de magára bősztette az egész világot. Az euráziai béke és összefogás előzményei a középkorig nyulnak vissza, amikor a német-római birodalom virágzott és békés boldog politikai, társadalmi és gazdasági egységbe fogta össze a kontinentet. A mostani terv sokkal nagyszabásúbb, szélesebb körre terjedő, de alapja ma is a már évszázadokkal előbb bevált építmény, amelyet ma német-olasz tengelynek hívnak.

Jellemző, hogy az euráziai gigantikus elgondolással szemben Churchill Angliája nem tudott egyebet felkínálni Moszkvában és prezentálni a világnak, mint a cseh-lengyel unió halvaszületett embrióját.

MANUS R. T. Budapest
József-körút 10
Közimunkák, szőnyegek stb.
Utánvétel küldemények.

A nagyváradi szegényügyi bizottság felhívása a közönséghez a segélyezési akció tárgyában

Hétfő óta folyik az önként megajánlott szegény segélyek gyűjtése s az eddigi tapasztalatok már szükségessé teszik, hogy a közönség felvilágosítást nyerjen egyről-másról, amit ugylát-szik nem fognak fel helyesen.

Az első az, hogy a város szegényügyi bizottsága az Erdélyi Szociális Szervezet kirendeltségével együtt a szegény segélyezést kizárólagosan kívánja intézni s ez okból a felekezeti és társadalmi egyesületeknek eddigi közpénz segélyezési tevékenységük a munkaképtelen öregek részére szünetelni fog. Tovább dolgoznak azonban az gyűlések és a társadalmi egyesületek pl. az iskolásgyermekek segélyezése és más irányú karitatív segélyek ügyében. A magánosok is úgy járnak el helyesen, ha egyenlőleg beszüntetik a koldusok részére a könyöradományokat és ezt az ügyosztály által rendelkezésre bocsátott kis „Tilos a koldulás” feliratu fémtáblák kiszövegésével adják tudtul. Ugyanis a szegénysegélyezési akció amelelt, hogy intézményesen akar segíteni a koldussorban élő munkaképtelen szegényeken, őket az utcai és nyilvános koldulástól előbb elszoktatni, később pedig eltüntetni akarja.

Hogy ez a terv keresztülvihető legyen, a város közönségének olyan nagy mértékben kell kivenni részét az önkéntes szegény segélyek megajánlásából, hogy a vállalatok, cégek nagyobb összegű ajánlásain kívül, a megajánlók közt legyen minden háztulajdonos, főbérő és albérő, aki csak a legminimálisabb havi 20 fillérral is az akcióhoz hozzá tud járulni. Ilyen módon az akció 20.000 megajánlásra számíthat, amely szegszerségben elfogja érni a havi 12-15.000 pengőt, ami már elegendő a tervek keresztülviteléhez. A szegény segélyezési akció állandó munkát jelent a hatóság részéről és ugyanilyen felkészültséget feltételez a közönség részéről, magyarul szólva a közönségnek arra kell felkészülnie, hogy ajánlata szerint állandó havi hozzájárulás-

ra vállalkozott, amit minden körülmények közt be is kell tartania.

Az eddigi beérkezett megajánlások összege a havi 2500 pengőt érte el, megközelítőleg hasonló számú megajánlótól s így az eredmény egyelőre nem kielégítő, mert a megajánlók száma alig valamivel több, mint a 10 százaléka azoknak, akikről megajánlást várhat a szegényügyi bizottság.

Kérjük a közönséget, hogy a megajánlásait 20 fillér, 50 fillér, 1, 2, 5 vagy 10 pengőt havonta fizetendő összegekre eszközölje vagy olyanokra, amik fenti összegekből tehető össze, mert a nyomtatott elismervények is a fenti összegekről vannak kiállítva.

A számozott kis „Tilos a koldulás” feliratu fémtáblácskákat 30 fillér ár ellenében szolgáltatja ki a hivatal a pénzbeszedők útján a közönségnek s kívánatos a fentiek szerint, hogy ezt mindenki váltsa ki és ajtójára szegezze fel.

A szegényügyi Bizottságnál már 1500 szegény felvételre segélyezésre s ezekből kb. 1000-nek az igényjogosultsága lett megállapítva vallási és nemzetiségi különbségre tekintet nélkül, akinek havi segélyezése megkezdődött és most már nem is marad abba. Szükséges tehát, hogy a nagyközönség is hivatása magaslatán állva, jöjjön megajánlásaival és ezek pontos befizetésével az akció támogatására. A Szegényügyi Bizottság, az Erdélyi Szociális Szervezet és a város népjóléti ügyosztálya szegénysegélyezések ügyét állandóan napirenden tartja, annak minden részletéről és állásáról a közönséget a napisajtó útján értesíti, hogy ebben az igen fontos ügyben a közönség informálva és főképpen meggyőzve legyen.

Polgár Pensió minden comfort.
Diéta
BUDAPEST IV., Petőfi Sándor-u. 6. — Telefon

Iroda-butorok, teljes
irodaberendezések
Molcsányi és Péterné
BUDAPEST IV., Eskü-tér 6.

ROYAL

kávéház és a hozzátartozó külön ter- mek vezetését átvettem.

Szives pártfogást kér **Vajda Béla** kávé

Nagyvárad és Bihar megye idegenforgalmi lehetőségei

Irta: Papp Lajos

Az „idegenforgalmi” szót csak azért használtam a címben, mert a köztudatban ez az egy szó foglalja magában a lényegében különböző

- I. belsőforgalmat és
- II. idegenforgalmat.

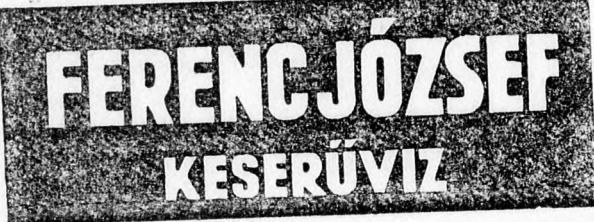
Bennünket csak az első érdekel, mert gyors és komoly eredményt csak ettől várhatunk. Az idegenforgalom feladatainak megoldása az állam hivatása, amelynek erre van is megfelelő szerve. Mind a kétféle forgalomnak két azonosalkotó eleme van:

1. a vándorforgalom
2. a vendégforgalom.

A vándorforgalom a turisták, a sízők, a gépkocsizók, motorosok, városlátogatók, üzleti-, vagy hivatalos ügyben utazók, átvonuló, vagy csak rövid tartózkodásra szorító forgalma. Jellege:

Nagyvárad vándorforgalmi tényezői

1. Közhivatalai, amelyek a megye lakóinak egy részét időnként arra kényszerítik, hogy a városba jöjjenek.
2. Gazdasági adottságai — ipara, kereskedel-

me, vásárai — amelyek a közeli és távoli vidékek lakóit ide csábítják.

3. Művelődési központ — vallási intézményei (4 püspökség székhelye) iskolái, színháza, szórakozóhelyei, sporteseményei — szintén nagy vonzerőt gyakorolnak.

4. Erdély kapuja, ma inkább, mint a múltban. Az Erdélybe irányuló áru és személyforgalom majdnem kizárólag Nagyváradon át bonyolódik le. Ezen a vonalon, az egyetlen vasútvonal túlterheltsége kikényszeríti a nagyobb gépkocsi forgalmat, amely a városon vonul át. Magyarország és Erdély között Nagyvárad az az állomás, ahová a gépkocsivezető — bármerről jön is — már fáradtan érkezik. A jó vendéglő, az olcsó

és a forgalom nem rendszeres és tömegeit tekintve hullámzó.

A vendégforgalom fogalma már hosszabb tartózkodást feltételez. A városok lakói nyaralásra, üdülésre tódnak az arra alkalmas helyekre, a vidék lakói pedig szórakozni jönnek a városba. Ez a forgalom már rendszeres és mozgósított tömeget illetően nem csak állandó, de állandóan emelkedő jellegű.

Nagyvárad — tekintettel ama sajnálatos tényre, hogy fűdővárosnak nem nevezhető és hogy parkjai, valamint az egész város külseje 22 éves, szándékos lezüllesztés szomorú nyomait viseli — egyelőre csak a vándorforgalma kiépítésére gondolhat.

Bihar vármegye azonban — még súlyos megcsönkítettségében is — mind a vándorforgalom, mind a vendégforgalom tekintetében figyelemreméltó alaptényezőkkel rendelkezik.

és tiszta szálloda pihenésre csábít.

5. A bihari vándor- és vendégforgalom központja. A bihari fűdőkbe, vendégforgalmi és turistaérdekű helyekre Nagyváradon át vezet az út. Az ott nyaralók, üdülők magasabb fokú szórakozási igényeket, vagy szükségleti cikkeiket Nagyváradon kaphatják meg.

A tennivalók

az alaptényezők megismerése után maguktól adódnak.

1. A magasabbfokú közhivatalokat szaporítani.
2. A kereskedelmi és ipari vállalkozásokat támogatni, kezdeményezéseket segíteni, a gazdasági életet a réginél is magasabb színvonalra emelni.
3. A művelődési tényezőket is gyarapítani. (Főiskolát!) A várost szépitíteni.
4. A vendéglátó kapukat szélesen kitárni. A vendéglátóipart megfelelő színvonalra emelni.
5. A megye minden részével gyors és jó közlekedést biztosítani. A fűdőkbe vezető villamos

Bihar vármegye vándor- és vendégforgalmi tényezői

Fajok szerint csoportosítva, de válogatás nélkül sorolom fel itt mindazt, ami a forgalomnak azonnal átadható érték, ami felújítható ér-

teket és ami új feltárás útján remélhető érték:

I. Fűdőhelyek: Félix-fűdő, Püspökfűdő, Konyár (sóstó).

II. Ásványvizek: Feketeerdő, Paptamási, Szalárd.

III. Történelmi emlékek: Bihar, Érsemjén, Körösszeg, Nagykereki, Súlyomkóvár, Szentjobb, Székelyhid, Nagyszalonta.

IV. Műemlékek: Micske, Ujpalota,

V. Barlangok: Betfia, Csarnóháza, Ponor, Pestere, Zichy barlang.

VI. Nyaralásra alkalmas falvak: Alsólugos, Barátka, Bályog, Bucsa, Csarnóháza, Diószeg, Élesd, Fugyivásárhely, Köröskisjenő, Körösfekető, Margitta, Mezőtelegd, Micske, Örvénd, Pappfalva, Pusztajlak, Rév, Remez, Széplak, Tóti.

Végrehajtó szervek

A vándor- és vendégforgalmi feladatok részletes tervének kidolgozására, azoknak megvalósítására a következő szervezetek hivatottak:

Bihar Egylet, mint a Magyar Turista Egylet nagyváradi osztálya. Védnökei: a megye és a város főispánja, elnökei: a megye alispánja és a város polgármestere. Hivatása: felkutatni a megye területén, minden földrajzi, néprajzi, természeti és történelmi értéket, azokat feltárni, karbantartani, megismertetni. A szükséges helyeken turistautakat, utjelzéseket készíteni, megújítani, építeni, térképeket, utikalauzokat kiadni. Országos szervezetük, sajtójuk és vetítőképes előadásai révén a turisták tizezreivel ismertetik meg Bihart, itt vándorgyűléseket, ünnepeket rendeznek, az idegeneket kalauzolják. A Turista Szövetség útján elérhető államsegélyből megyei érdekeket támogatnak.

Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség (OMVESz) biharmegyei osztálya. Elnöke a me-

Ne vegyen rádiót!

Várja meg a napokban megnyíló

Dobribán Jenő

rádió és villany szaküzletét
Kossuth Lajos-utca 7

kányos gyorsasággal épült fel újra, benépesedett és mindig virágzóbbá vált, mint amilyen megelőzően volt. Az újjáépítés ereje, az ahoz való hit és akarat Várad mai lakóiból sem hiányzik.

Nagyváradot az elmúlt 22 éven át szándékosan sorvasztották, rombolták, mert határváros volt. Ma is határváros, de sokkal kedvezőbb helyzetben, mint a múltban. Biharországból most az értékesebb, a vásárlóképesebb vidék tartozik hozzá.

Es még valami, nem kevésbé fontos: a románok maguk is érezték, hogy ez a város nem maradhat az övéké, tehát igyekeztek ezt „kiélni”. Mi azonban tudjuk, hogy rövidesen ismét a miénk lesz az egész nagy Biharország és miénk ennek a hatalmas vármegyének méreteihez méltóan kell építenünk és berendezkednünk.

Ertesítjük t. ügyfeleinket, hogy a

GENERALA

valamint a STEAUA

Biztosító Tarsaságok üzletállományát intézetünk a

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

(GENERALI) magyarországi igazgatósága vette át.

Felkérjük i. t. ügyfeleinket, hogy minden biztosítási ügyben a

FORTUNA KERESKEDELMI ÜGYNÖKSÉG

(Glück József ur)-nál, Széchenyi tér 6/a szám, (telefon: 26—62) alatt elhelyezett főügynökségünkhöz sziveskedjenek fordulni.

gye főispánja, alelnöke a megye alispánja. Hivatása: a nyaralásra és üdülésre alkalmas községekben beszervezni és hivatásukra kioktatni a fizetővendéglátó gazdákat. Az OMVESZ országos szervezete gondoskodik a megfelelő hírverésről és a fizetővendégek ideirányításáról. A beszervezett községek számára fürdőhelyeket megillető utazási kedvezményeket és vendégforgalmi céljaikat támogató államsegélyeket eszközöl ki. Az OMVESZ városi irodái az ország bármely részében nyaralni óhajtoknak a szükséges felvilágosítást díjmentesen adják meg.

A Bihari Egylet és az OMVESZ teljesen altruista alapon működnek, vándor- és vendégforgalmi ügyben bárkinek díjmentesen nyújtanak felvilágosítást. Önzetlenül működő tagjai a maguk áldozatkészségükből tartják fenn intézményeiket, végeznek feltárásokat és építkeznek.

A Bihar Egylet ügyv. alelnöke és az OMVESZ osztályigazgatója egyazon ember legyen, mert a két intézmény működése egymás mellett halad. Mindkét tisztség tiszteletbeli, fizetés ezért nem jár.

A város azonban a maga idegenforgalmi tenivalóit — amelyek az előbbi 5 pontban foglaltam össze — fizető tisztviselekre kell, hogy bizza. Nem azért, mintha az előbbieket odaadó és lelkiismeretes munkájában bizni nem lehetne, hanem azért, mert az itt felmerülő feladatok megoldása egy olyan ember teljes munkáját kívánja meg, aki ezzel hivatásszerűen foglalkozik. Az ideális megoldás az, ha az itt fizetést élvező tisztvisele vállálja az előbbi két tiszteletbeli tisztséget is.

Magyarországnak — a most visszatért részeket nem számítva — 27 városában van idegenforgalmi hivatal, amelyek között egyöntetűséggel alig találunk a szervezet tekintetében. Takarékoságból mindenütt más-más megoldással kísérleteztek. Azt azonban bátran megállapíthatjuk, hogy a legeredményesebb tevékenységet ott tapasztaljuk, ahol ez a három szervezet szorosán együtt működik. (Pl. Gyöngyös a Mátrával).

A város idegenforgalmi hivatalának kerete és a hivatal programja mindig attól az összegtől függ, amennyit a kormányzat jóváhagy a város költségvetésében. Ez az összeg pedig rendszerint nagyon csekély szokott lenni. Ezért a városok rendszerint más címeken fizetett tisztviseleket (számvevő, aljegyző, könyvtáros, stb.) bíznak meg az idegenforgalmi teendőikkel.

Ennek az a magyarázata, hogy az állam hivatalos idegenforgalmi szerve — az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal — többszáz ezer pengős költségvetésének keretén belül támogatja az egyes vidékek és városok idegenforgalmi törekvéseit. A felszabadulás első napjaiban — amint azt napilapjaink is hírül adták — úgy volt, hogy az OMH Nagyváradon is állít fel kirendeltséget. Sajnos ezt a tervet később eljuttették, mert nem találtak elég figyelemre méltónak Nagyvárad és Biharvármegye idegenforgalmi lehetőségeit.

Ennek a tévhitnek a megcáfolására írtam ezt a kis ismertetést.

MAGYAR SORBAN

Lehet-e az, hogy a magyart
Mindég sújtsa az átkos végzet,
Kif nagylelkűn testvére fogadott
Az vele testvérként nem érzett.
Mikor véresen és kimerülten
Saját fia ellene támadt,
Akkor az, ki asztalánál ur volt
Gyáván mégis ellene lázadt.

Lehet-e az, hogy a magyart
Büntetlenül még ma is bántsák,
Mi mámoros nótával a multra
Terítsük a feledés palástját?
Elvették nyelvünk, kenyerünk, házunk,
Éhezők és rongyosak voltunk;
Hullott a vérünk, hullott a könnyünk,
S börtön várt ha igazért szóltunk.

Lehet-e az, hogy a magyar
Ma is szolgál az új hazában,
Éhező koldus Lázárként nézzen
A volt kintzók asztalára?
Millió magyar még kenyér nélkül
Homloka csüggedten a porban
Hangos szóval majd elől legyenenek
Elnyomóink a magyar sorban!

Nem úgy testvér! Lehullt a börtön,
Tekintsünk bátran mi egymásra,
Vizsgáljuk lelkiismeretünket
Készüljünk igaz számadásra...
Mi nem kérünk többet, csak a jussunk,
De ha nem kérjük! Tőlünk gázság,
Urak vagyunk és nem boszuállók
De lesújt a magyar igazság!

DIÓSZEGHY DEZSŐ.

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARÍTÁST jelent a 100 képes
VÁNCZA kincses receptkönyv.
Ingyen küldi a VÁNCZA-GYÁR
Budapest, 10-es posta.

VÁNCZA
Alutőpor

Mit jelent Franciaország számára a német megszállás?

A Külügyi Szemle legújabb száma érdekes cikket közöl a franciaországi német megszállás költségeiről. Az alábbiakban ismertetjük a nagyérdekeségű cikket főbb vonásaiban.

A francia tengerpartokon még ott állanak a hatalmas német ágyúk és légháritóútegek és Franciaországban még mindig a német rendőr őrökdi a francia polgár éjszakai nyugalma. Békekötés még nem jött ugyan létre a két fél között, de a fegyverszüneti szerződést szigorúan betartják és ez bizony meglehetősen sok terhet rak a franciák vállára. Köztudomású ugyanis, hogy a fegyverszüneti szerződés 13 pontja értelmében a megszálló német hadsereg költségeit Franciaország viseli. Hogy ez nem csekély dolog, elképzelhető. Ezek a költségeknek előteremtésére a vichy-i kormány 1940 augusztus 25-én a Vichyben összeült csonka francia parlament elé olyan törvényjavaslatot terjesztett, amely a megszállás költségeinek előteremtési módjait szabályozta. E törvény szerint a francia jegybank és a francia kormány között olyan értelmű megállapodás jött létre, amelynek értelmében a francia állam a jegybanktól ötven millió francia frank hitelt kap. A francia jegybank ezt a jelentős tételt, — amit egyébként a törvény előlegnek nevez. — mérlegében teljesen elkülönítve kezeli és annak fedezete a kormány által kibocsátott kincstári jegyek, melyek után a francia kormány jegybankjának kamatokat nem térít, egyedül a felvett kincstári jegyek névértéke után három ezrelék jutalékosan fizet, amelyből a jegybank ennek a költsönnek, különleges kezelésével és nyilvántartásával járó költségeit fedezi.

Természetes, hogy a közönséget érdekelteti, mit jelent pénzügyileg Franciaország számára a — német megszállás?

A fegyverszüneti szerződés értelmében 1940 június 25-étől naponta 20 millió márkát kell fizetnie Franciaországnak — a német megszállás költségeire. Ez az összeg azóta nem kevesebb, mint 2500 millió márkára rugott, sőt, még többre is, mert ebben csak a június 25-től október 25-ig terjedő idő van beleszámítva. Ez a tétel azonban csak papíron fest így, mert a megszálló hatóságok és a francia kormány között létrejött megállapodás szerint, egy német márkát húsz francia frankban számítanak, tehát naponta 400 millió francia frankot kell fizetniük, ami horribilis összeget jelent. A francia kormány jegybankjánál 50 milliárd francia frank erejéig rendelkezhet a megszállási költségek fedezése céljából, a június 25 óta eltelt napokra elegendő is volt a fedezet.

Azonban október végén újabb gondok fenyegették a francia kormányt, a számára szerencsétlenül végződött háború folytán beállott megszállás katonai költségeinek előteremtése miatt. Elvégre, nem kis összegről van szó!

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban, úgy hiszünk, nem lesz érdektelen, ha rámutatunk arra, hogy a német megszállás költségei milyen terhet jelentenek a francia államháztartásra.

Tiszta képet akkor kapunk erről, ha a tény-

leges háború költségeit hasonlítjuk össze a német megszállás pénzügyi terheivel. Az angol-francia-német háború utolsó fázisaiban a francia állam hadviselésére kereken napi egymilliárd francia frankot „áldozott.” Így tehát a megszállás ideje alatt a francia kormány hadiköltségeinek hatvan százalékát „takarítja meg” a megszállási költségekkel. De még ezzel a megtakarítással is, nyomasztó gondot jelent a francia kormányra ez a kiadás, mert hiszen a napi négyszáz millió megszállási költség egy év alatt száznegyvenhat milliárd frankra megy, ami viszont éppen a kétszerese a francia békeköltségvetésnek és egynegyed része az egész francia államadósságnak. Franciaországnak tehát emberfeletti megerőltetést kell kifejténie, hogy előteremtse ezeket a horribilis összegeket.

A francia kormányt tehát érthető módon foglalkoztatja ez a kérdés: hogyan tegyen eleget a fegyverszüneti szerződésben vállalt kötelezettségeinek és más részben, hogyan tudja keresztülvinni a francia gazdasági élet újjáélesztését? A francia kormány elgondolásának előterében 25 milliárd frankot kitevő közmunkák megindítása áll, amelyek alapjait a francia gazdasági miniszterek már kidolgozták. Ez a tervet azonban még ez év szeptember végén sem juthatott el a megvalósulásig, mert nem tudták tisztázni a közmunkák alapjait képező tőkék előteremtésének módjait. A fő akadályt akkor még az képezte, hogy a megszállott területek és a meg nem szállt területek között a forgalom még szünetelt. Ezért a wiesbadeni fegyverszüneti bizottság elé került a kérdés és olyan megoldásokat kerestek, amelyek lehetővé tennék nemcsak a két terület közötti fizetési módzatok megoldását, hanem Franciaország számára is a külföldre való gazdasági kapcsolatok felvételét.

A tárgyalások meg is indultak, ámde egyelőre semmi lényeges eredményre nem vezettek, miután Franciaországban áruhiány is mutatkozik, sőt, a külföldi forgalom szünetelése miatt Franciaország igen sok nyersanyagot is pótolni kénytelen.

Mindenesetre érdekes és kiemelékre méltó a francia kormány nagy közmunkatervezetének az a vezérgondolata, amely elsősorban olyan munkálatok megindítását akarja keresztülvinni, amelyek főképpen a mezőgazdaság szempontjából szükségesek. Ez a körülmény aztán világosan tárja szemünk elé azt a gazdasági politikát, amelyet a francia kormány a jövőben követni akar, amikor is a régebbi, háború előtti iparosi gazdasági politika helyett figyelmét a föld és a mezőgazdaság felé irányítja.

Alapítva: 1836 — Centenárium: 1936

Kossuch János

Budapest IX. Vámház körút 5. Telefon 387-141
Üveg-, porcellán- és tűzállóedények, díszábrák, üveg- és porcellánkészítmények. Alkalmi üveggyárának budapesti tölerakata.
Védjegy: „Magyar Krisztály”. ABC tag

Vásároljunk a BAROSS SZÖVETSÉG tagjainál:

<p>Olajfestmények</p> <p>Hofmann Ferencz</p> <p>Budapest IV. Károly krt. 28 (Közp. Városház)</p>	<p>Csery Gyula</p> <p>szücsmester főhercegi udvari szállító. I., Bátyasétány 2</p> <p>Szörmebundák</p> <p>ezüst- és kékrókkák nercek, alakítások olcsó árak.</p>	<p>Székelly üzlet!</p> <p>Ürmössy és Eördögh</p> <p>férfi- és női szövetek, selyem, vászon</p> <p>Budapest IV. Petöfi Sándor-u. 3 szám udvarban</p>	<p>Honvédelmi és állami alakulatok, valamint egyéb közüetek és üzemek állandó szállítója</p> <p>Dán Adrián</p> <p>festéknagykereskedő cég</p> <p>BUDAPEST VIII. József körút 16. Telefon 131-259</p>	<p>Hálók, ebédlők, kom- poltált szobák, fizetési kedvezményrel</p> <p>Bertalanné</p> <p>keresztény butorszállóban</p> <p>Vidékre árajánlatot küld</p> <p>BUDAPEST Rákóczi-ut 82. I.</p>	<p>Vászon, fehér- nemű, kelengye</p> <p>Mössmer</p> <p>cégnél</p> <p>IV., Váci-utca 1.</p>
<p>Sport és ruházat</p> <p>Wira</p> <p>SPORT</p> <p>BUDAPEST IV. Türr-utca 7</p>	<p>Az Erdélyi hölgy- közönséget szeretettel várja</p> <p>Zsubory Nelly</p> <p>ruhászállója</p> <p>Budapest, IV. Bécsi-u. 5</p>	<p>Bundát</p> <p>szőrmét</p> <p>POREMBÁ</p> <p>szücsstől</p> <p>BUDAPEST IV. Károly-körút 28. Telefon</p>	<p>Fáth</p> <p>harisnya, kesztyű</p> <p>BUDAPEST, IV. Ferenciek tere 2. sz.</p>	<p>Bundák, ezüstrókkák</p> <p>Nagy választék! Olcsó árak!</p> <p>Katzer Arpád</p> <p>szücsmester, udv. szállító</p> <p>BUDAPEST VI. Nagymező-utca 23</p>	<p>RADNICS ALAJOS</p> <p>Asztalos, butorkereskedő</p> <p>Budapest VI., Király u. 84 Üzem: IX. Knézits-u. 1. Telefon: 222-767</p> <p>Saját készítmény: Modern kony- habutórok, előszoba- és hall- berendezés, kárpitosaru, reka- mier, szalon, matrac, csoléd- szoba butor. — Nagy választék! Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek!</p>

Behring, a nagy német tudós nevét millió anya áldja

A szakembereken kívül kevesen ismerik Behring nevét, kevesen tudják, hogy ennek a nagy német orvosnak, mit köszön a világ. Sok azon orvosoknak száma, akik az emberiségért egész életükön keresztül küzdöttek, akik harcoltak, akik évtizedeken keresztül kísérleteztek, kutattak, akiket ezen idő alatt meghurcoltak, börtönök tartottak és csak miután hosszú küzdelmek után, az egész világnak bemutatották fáradságtalan szorgalmuk kitarításuk eredményét, gyümölcsét, azon férfiak névsorába kerültek, akiknek az egész világ hálaival tartozik. Ilyen férfiak egyike volt Emil von Behring német orvos, akinek nevét még évszázadokon keresztül ismerni fogják.

Behring neve örökké összeforr egy új gyógykezelési módszernek felfedezésével, az úgynevezett szérum-terápia megalapításával. Ne gondoljuk, hogy Behring csak véletlenül jött rá a szérumterápiára. Évtizedekig figyelte az emberi test, az emberi szervezet életműködését, a betegségek, a kórok által megtámadott szervezet működési zavarait, kutatott lankadatlan kitarással a betegségek okozói után, kereste azokat a természetes gyógymódokat, melyek a kórokozókat megtámadták és legyőzték, amelyek az élőködők legrettebbjeit a bacillusokat legyőzték. Ezeket a természetes győzelmeket, védőanyagokat mesterségesen uton készítette, amennyiben a kórokozó bacillusokkal hosszadalmas eljárás után immunizált állatokat, különösen lovakat, hogy megfertőzött vértől azokat az oltóanyagokat előállítsa, amelyek az emberi szervezetben a bacillusokat legyőzik. Behring első felfedezései közé tartoznak a torokgyík (diftéria) és a tetanus betegséget okozó bacillusok elleni oltóanyagok, a diftéria és Tetanus szérumok előállítása.

Behring tudományos működése a járványok gyógykezelésében szinte forradalmat idézett elő. Most éppen 50 éve annak, hogy Behring munkájáról megjelentek az első közlemények és közben millió és millió gyermekek mentett meg az életnek, ragadott ki a már szinte biztos halál karjából. Sok százezer tetanus mérgezésben szenvedett sebesülteket mentett meg a merev göles, szenvedés és kínokkal telt pusztulásától.

Behring kutatásain alapulnak a következő évtizedek további felfedezései és kutatásai és ezzel a gyógyászat állandó fejlődése és haladása. Behring szérum-terápiáján épülnek fel a kigyó, skorpió stb. marások elleni oltóanyagok és a mai modern gyógyászatban ezen a szérumok már nem nélkülözhetők.

Behring egyszerű német tanítónak volt a fia. A család meglehetősen sok tagból állott és a fiatal Behring, aki a birodalom keleti tartományai-
ból származott, bizony nagy küzdelmek és har-

cok árán egyengette utjait. Miután a tudományos világban elismerték, igen sok és nagy megtiszteltetésben részesült. Behring, ki 1854-ben született 1917-ben, a világháború válságos esztendőjében halt meg. Sem életében, sem halála után, eddig még nem méltatták ennek a nagy orvos-

Behring

tudósnek emléket és nevét abban a mérvben, mint tényleg megérdemelte volna. Most 1940-ben, a szérum-terápia 50-ik évfordulóján úgy fogják Behring emlékét tisztelni, mint ezt jelentőse meg is érdemli. Működésének helyén, Marburgban (Németország), hol mint tanár működött, az ottani egyetem igen ünnepélyes keretek között rendezte meg ennek a nagy tudósnek méltatását és ez alkalommal szobrárt is le fogják leplezni.

Behring már régen meghalt, de annak a szérumnak hatását, mellyel sok difteriás gyermeket beoltottak és megmentettek, sok anya ismerni fogja. Nem ismerték az oltóanyag feltalálóját, de ismerték annak hatását és gyermeküknek megmentését. Behring emlékét sokmillió német és más nemzetbeli anya közvetve is áldja és áldani fogja!

A Szent Gellért Szálló

palotája a Duna partján, a Szent Gellért-hegy tövében emelkedik, ahonnan a főváros minden fontos pontja könnyen és gyorsan elérhető. A visszaterő Erdélyi közönsége ebben a gyönyörű fekvésű szállóban kellemes otthont, nyugateurópai kényelmet s igaz magyar vendégszeretetet talál. Pensió araink a mai idők parancsához alkalmazkodva, mérsékelt arszintűen vannak. Éttermünk Gundel Károly kitűnő vezetése alatt a magyar és francia konyhaművészet különlegességeit szolgálja fel. Szobáink olyan széles skálájúak, hogy mindenki megtalálja a neki megfelelő és modern kényelemben, Buda tiszta evezője csöndes környezetében töltheti fővárosi tartózkodásának idejét. Virághírű fürdőink mérsékelt áron állanak vendégeink rendelkezésére. Hosszabb tartózkodásnál magas százaléku árengedményt tudunk nyújtani. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál.

Budapest székesfőváros gyógyfürdőinek és gyógyforrásainak igazgatósága.

KÖNYV ÉS KULTURA

Richard Llewellyn „HOVA LETTÉL DRÁGA VÖLGYÜNK?” című regényét — még mielőtt a magyar kiadás a nagyközönség számára hozzáférhetővé válnék — a szokástól eltérően olvasópéldányban juttatja el a Dante könyvkiadó a magyar szellemi élet száz kiváló képviselőjének. Ez a mű ugyanis oly kivételesnek tűnik s megjelenése két világrészben — Amerikában és Európában — olyan nagy irodalmi feltűnést keltett, hogy a könyv magyar kiadója kötelességének tartja minél hamarabb megismertetni azokkal, akik a magyar szellemi életet irányítják. Egy nap eposza ez a könyv — a walesi völgyek csodálatos világát nyitja meg a művészet és az emberiség egészen új horizontjával színtartja meg hőseit. A kis Huw, Gruffydd, Marged, Ceridwen meg a többiek az angol és az amerikai műbírálat egységes ítélete szerint ott találják meg helyüket a világbirodalom Pantheonjában, a Cooperfield Földök, a Myskin hercegek és a Kerenina Annák mellett. Richard Llewellyn walesi író. Ez az első műve alig egy éve jelent meg s azóta — amire még nem volt példa — szakadatlanul és változatlanul két világrész „best seller” listájának legélen halad. Az irodalmi és a közönséges-síkterek ilyen találkozása már magában is kivételes esemény. Mindenesetre Richard Llewellynnek ezt a könyvét máris úgy ünnepli a Nyugat, mint a világirodalom új kincsét.

Megjelent a Kisebbségi Körlevél legújabb, novemberi száma. A folyóirat vezető helyen közli Szende Zoltán dr. cikkét: Erdélyi életformái és utjuk a magyar történelemben címmel. Marich Agoston (Hága) a külföldi magyarság asszimilációsáról ír. Közli a Körlevél A kolozsvári volt román egyetem és főiskolák adatait az 1933-37. tanévben Gosztonyi Páltól; továbbá alapos tanulmányt közöl A jugoszláviai egyetemi és főiskolai hallgatósról az 1936-37. tanévben különös tekintettel a magyar hallgatókra. Hozza még a Körlevél a Kárpátaljai Vajdaságról készült törvényjavaslatot, az Intézetnek javaslatát, a német-magyar-román kisebbségi iskolákról szóló rendeletet. Felsorolja ezenkívül a Körlevél a külföldön működő magyar szervezeteket. Könyv, folyóirat, zsemlé, intézeti beszámoló egészíti ki az anyagot.

„HUNNIA” törv. véd. gyógybetétes gyermekcipők érkeztek a „NORMA” cipőüzletbe
(Rákóczi-ut 2 sz.)

Eladási árak:
23-26-ig Pengő 11.50
27-30-ig „ 13.50 2/2 talppal
31-36-ig „ 15.50

Szalárd község elöljáróságától.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Blaga Ödön volt szalárdi lakos tulajdonát képező, gazdátlanul maradt 68 drb merinói birka Szalárdon (Bihar m.) 1940 november 20-án délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik. Az árverés feltételei a szalárdi városházán tudhatók meg.

Dr Zurányi Vilmos
jegyző.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

HAZASSÁG. Guthy Bözsike és Ke-
gyes Gábor, Nagyvárad, házasságot kötöttek.
Minden külön értesítés helyett.)

**A NAGYVÁRADI KATOLIKUS DOL-
GOZÓ LEÁNYOK „SZENT ÁGNES CSO-
PORT”-JA,** mely ezeltől, mint a Katolikus Nő-
védő pártfogása alatt álló Ágnes Leánykör mű-
ködött, november 17-én, vasárnap délután fél
4 órakor tartja taggyűlését az Orsolya Zárda
templomában. Az avatást Gálffy Sándor
plébános végzi. Utána fél 5 órakor ünnepély a
zárda dísztermében. Minden érdeklődőt, főleg
magyar munkás testvéreinket szeretettel hívja
és elvárja a Vezetőség.

Ügyvédi hír. Dr. Bakó László volt püspök-
ladányi ügyvéd a katonai parancsnokság enge-
délye alapján ügyvédi irodáját Nagyváradon,
Rákócziút 16. szám alatt megnyitotta.

FELHÍVÁS RADIÓUGYBEN. A magyar ki-
rályi posta felhívja mindazokat, akik rádióenge-
délyt kértek, de azt még nem kapták meg, enge-
délyük átvétele végett a Nagyvárad 1. sz. m. kir.
postahivatal rádió-osztályánál (Hitler Adolf-u. 10.
sz. földszint) sürgősen jelenjenek meg, személy-
azonossági igazolványukkal, Hivatalos idő; min-
den hétköznap 8-12 és 14-18 óráig. Ez a felhí-
vás a rádiókészülékek előállítására és forgalom-
bahozatalára jogosító engedélyekre is vonatkozik.
Nagyvárad, 1940. november hó 14. Nagyöszy
György, m. kir. főfelügyelő, hiv. vezető.

Öskutatás és nemesség
leszármazás, előnév, címer megállapítása
és igazolása tárgyában forduljon a
HERALDIKA nemességi irodához,
Budapest, IV. Gróf Károlyi-utca 14.
Telefon: 381-199, 184-644.

Török Károly halála. Mély gyász érte Török
Lászlót, a nagyvárad székese gyház káplánját:
édesapja, Török Károly nyugalmazott MÁV
tisztviselő 70 éves korában hosszas szenvedés
után meghalt. Temetése vasárnap délelőtt 12 óra-
kor lesz a váradolasi temető Haller kápolnája-
ból. Az elhunyt köztisztviselő álló tisztviselőt
özvegyén, Török Károlyné Liszka Mária Irmán
kivül: gyermekei: Mária, Jolán, László, Ilona,
István és Károly, valamint testvére: Török Fe-
renc és kiterjedt család és baráti kör gyászolja.

**Bárczay János, az új földművelésügyi állam-
titkár.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kor-
mányzó a földművelésügyi miniszter előterjesz-
tésére, vitéz Lukács Béla földművelésügyi
államtitkárt saját kérésére állásától felmentet-
te, egyben megengedte, hogy véglegesen nyugdíj-
ba helyeztessék. — A kormányzó a földművelés-
ügyi miniszter előterjesztésére Bárczay Jánost
földművelésügyi államtitkárrá kinevezte.

**Okleveles tanár rendes és magántanulók lel-
késmeretes előkészítését csoportosan is vállalja;**
magyar nyelv és helyesírást, gép- és gyorsírást,
könyvelés-levelezést jutányosan tanít. Nagyvá-
rad, **Béthy Ödön-u. 42.**, kapuval szemben.

Hölgyeim! Le a kötőtűvel!

Itt a XX. század szenzációja, a szab. „RAPID”
kézikötő-készülék. Munkája kézimunka. Minden
kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pullóvert, blúz vagy ruhát. Keze-
lése egyszerű. Ára 35 pengő. Kérje a 22. ismertetőt. Arutorgalmi Kft.
Budapest, IV. Sütő utca 2, félem. 3. — Telefon: 188-365.

**Megnyílt a kereskedők és iparosok tovább-
képző tanfolyama.** Nagyvárad, Sajat tud. Folyó
hó 14-én este nagyszámu érdeklődő jelenlétében
nyílt meg a kereskedők és iparosok továbbképző
tanfolyama a Hitler-utcai kereskedelmi iskola
egyik termében. Az ünnepélyes megnyitáson
Laczkó Sándor, a Kereskedelmi és Iparkamara
titkára méltatta a tanfolyam jelentőségét, a Ke-
reskedelmi Csarnok részéről dr. Kalas László fő-
titkár ismertette az iskola programját. A tanfo-
lyam résztvevőjéhez Barts Sándor a kereskedelmi
iskola igazgatója lelkes buzdító beszédet mon-
dott. Az előadókát melegen ünnepelték a részt-
vevők. Itt említjük meg, hogy a tanfolyam te-
kintet nélkül a működésre, még elfogad jelent-
kezőket.

**IDŐSZERŰ GAZDASÁGI UTMUTATÓN-
KAT anyagtörődés miatt csak legközelebbi szá-
munkban folytatjuk.**

**Kétezeréves wiking-hajó maradványaira
bukkantak Norvégiában.** Oslóból jelentik: Kö-
zép-Norvégiában, Fjoertoft helység közelében
rendkívül érdekes leletre bukkantak: egy két-
ezeréves wiking-hajó maradványaira. A szak-
értők megállapítása szerint ez egyike a leg-
régibb wikinghajóknak, amelyeket idáig Nor-
végiában találtak. Egy másik érdekes régészeti
lelet Borgund közelében került napvilágra. Itt
egy ősgermán ház romjaira bukkantak. A ro-
mok között több fatuskó és egy fából készült
kés is volt, tele ősi runa-jelekkel.

erdélyi pályázatunk nyerteseinek! A pályázat
tárgya: magyar ruha tervezése, vagy eredeti
ötlet alapján készített dísztárgy tervezése,
esetleg díszítése.

A pályázat határideje 1940. december 16.
A pályázaton mindenki részt vehet, akár ipar-
művész, akár háziiparos, akár dilettáns az
illető. Egyetlen kikötésünk, hogy erdélyi legyen
a pályázó! Minden érdeklődőnek szívesen kül-
dünk tájékoztatót, ha e lapra hivatkozva kéri.

Egy jó ötlettel — vagyont kereshet!

MAGYAR DIVATCSARNOK

BUDAPEST, VII., RÁKOCZI-ÚT 70-76

**Kassa sz. kir. város országos zenei versenye
hegedű- és zongoraművészek és énekesek számá-
ra.** Kassa sz. kir. város hatósága a visszatérés
emlékére országos zenei versenyt rendez decem-
berben fiatal magyar hegedű- és zongoraművé-
szek (nők) és énekesek (nők) számára. Korhatár
30 év. Zsűriként a budapesti Zeneművészeti Főis-
kola tanári karának öt tagját kéri fel. A verseny-
szabályzatot és jelentkezési ívet Kassa sz. kir.
város vendégforgalmi hivatalától (Fő-utca 63)
kell kérni, mely azt díjtalanul küldi szét. Jelent-
kezési (nevezési) határidő: 1940. november 30.

Temetések. Török Károly temetési időpon-
ja megváltozott. Temetése vasárnap déli 12 óra-
kor lesz a Haller-kápolnából. — Dukrét Lajos
64 éves nyug. városi tisztviselő temetése vasár-
nap fél 4 órakor lesz a Havassy-kápolnából. (Er-
délyi „Concordia”).

**LAPKIHORDÓKAT magas fizetéssel
felvesszünk. Jelentkezés a Magyar Lapok
kiadóhivatalában.**

**Felhívás a Phoebus és Metalloglobus munká-
saihoz.** A Nemzeti Munkaközpon titkársága
felkéri a volt Phoebus és Metalloglobus gyár
munkásait, hogy öszeírásuk végett a Munkásot-
thonban a vasas és fémpari szakcsoportnál jelen-
jenek meg este 6 és 8 óra között, vasárnap dél-
előtt 8-1-ig.

Előkelő iparvállalat

keres gyártmányai terjesztésére vaskeres-
kedőknél és galanteristáknál elsőranguan
bevezetett

Őskeresztény utazót

Erdély területére jutalékos alapon, (mel-
lélcikknek különösen alkalmas). Ajánl-
kozás részletes életleírással „Jövedelmező”
jellegére a kiadóba kéretnek.

Budapesti bevásárlási források:

BOROS
Baross-tér 6
egyenruházat
Tüzoltó, katona, vasutas
és intézeti ruhák, sapkák
és felszerelések.
Kérjen árajánlatot!

Rövidárúk,
csipke, szalag, paszo-
mány, gomb- és tü-
árúk nagybani be-
vásárlási helye
Somló Bernát
V., ker. Sas-utca 1
félemelet

SEMLER J.
m. kir. udvari szállító
Szövet és selyemkülönlegességek
Budapest, V. Deák Ferenc-utca 12
Alapított 1850-ben

Kricky
fűtőfalvi Pál Elemérné
Lukáts Ilonka
divatszalonja
Budapest, Váci-utca 34
Telefon: 18-76-59

Bel- és külföldi írószerek, ké-
peslevelezőlapok, ívlvédő, szok-
rénypapír, papírszönyeg, kará-
csenyfadiszek, kosaras és zseb-
napitárak, iskolaszerek és min-
dennemű papíráruk stb. leg-
olcsóbb nagybani beszerzési
forrása:
Neumann Márton
Modern Képeslevelezőlapkiadó
Papír és írószerek kft.
Budapest VII., Klauzál-tér 13
Telefon 227-652

Zobel
HARISNYA
BUDAPEST
IV. Petőfi Sándor-u. 2. átjáróban
Telefon 386-613.
VI. Terezy-körút 34. Dessowffy-utca
sarok. — Telefon 327-968

SMART
PERFUMERY
illatszer és
kozmetikai
különleges-
ségek
BUDAPEST,
Bécsi-utca 9

Elegáns fiúk
ruhásboltja
EDELMANN
Budapest
Kamer Mayer Károly-utca 2

Gyermekruházat
a legújabb és megbízható-
nak elismert.
Becker
Károly
Budapest, IV. Váci-u. 2.
Alapított: 1840
Telefonszám: 182-749

Női divatárúk
szabókellékek
Lukács
IV. Bécsi-utca 2.

* Megjelent a Háztulajdonosok Adó- és Ille-
téktörvények gyakorlati ismertetése. dr. Lengyel
Zsigmond, a Nagyvárad Háztulajdonosok Szö-
vetsége ügyvezető elnöke nagyváradi és dr. Len-
gyel Ernő budapesti ügyvédek szerkesztésében.
Ára 150 P. kapható Kossuth-utca 13. sz. alatt a
szerzőnél és a könyvkereskedésekben.

Minden jó gyermek elviszi a szüleit a Ludas
Matyi előadására a Szigligeti színházban!

Heller Frigyes

Női kalap. Szabott árak!
Budapest VII., Csányi-utca 12 szám. Tel. 145, 645
Nagyban és kicsinyben

Villamos motorkerékpárok, Hagen norvég
mérnök találmányának, a villamos kerékpár-
nak gyártása megindult. Egyelőre száz villa-
mos motorkerékpárt gyártanak. A találmány
iránt nagy érdeklődés mutatkozik és az első
hatvan darabot már előre megvásárolták. Az
új találmány kerékpár ára az áramtöltő ké-
szülékkel együtt 1980 norvég korona. Svédor-
szágban valamivel olcsóbban árulják majd
ezeket a kerékpárokat.

„Hol lakjunk, hol szórakozzunk“ Budapesten

Belvárosi Cafe
Restaurant és bár
a belváros központjában politika és
közgazdasági nagyságok törzskávé-
háza. **A bárban Szabó Kálmán**
európai híri jazztrioja.
BUDAPEST, Apolló-ter Klótild palota

Hangli söröző,
erdélyi ételkülönlegességek
Hangli Kioszkban
szórakoztató műsor. Rác Vali
fellépésével.
Budapest, Vigadó-tér

Spolarich kávéház és grill
Budapest, József krt. 37-39
a keresztény uri társaság kedvelt kávéháza.
Farkas Jenő muzikál és Mind-
szenthy István énekel.
A grillben reggel 5-ig tánc. — Délutánonként
5 órai teák, énekelnek Cseh Ila és Elek Gréte

Nem lehet megváltani a fizetéses sza-
badságot. *Budapestről jelentik:* Szombaton lép
hatályba a minisztériumnak a múlt héten ki-
adott az a rendelete, amely szerint a fizetéses
szabadságot a munkaadó nem válthatja meg,
hanem azt meg kell adnia. Ezzel kapcsolatban
az iparügyi miniszter rendeletet adott ki s
abban akként rendelkezik, hogy azoknak a munka-
vállalóknak, akik a fizetéses szabadsághoz való
jogot már megszerezték, de a fizetéses szabad-
ságot még nem kapták meg s azt a munkaadó
még meg sem válthatta, a fizetéses szabadságot
legkésőbb 1941 szeptember 15-ig kell megadni.
Annak a munkavállalónak, aki időközben egy
újabb szabadsághoz is jogot szerzett, az 1941.
évből minakét szabadságot meg kell adni

Temetés. Kozora Józsefné sz. Vékony Ilona hosz-
szas szenvedés után 45 éves korában meghalt.
Temetése november 17-én délután fél 3 órakor
lesz a Rul'kovszky kápolnából. (Caritas.)

Székek minden mennyiségben, vendéglő,
kávéház, cukrászda berendezések, sör- és
borkimérő pultok, jégsekreányok, asztalok,
alpaca evőeszközök, sültés fákak nagy vá-
lasztékban használtak és újak

Legolcsóbban:
Kalocsay Kálmán
őskeresztény üzletében
Budapest, Népszínház-u. 27. Fecske-u. sarok

A francia kereskedelmi hajózás. *Vichy.*
(Havas.) A fegyverszünet után a kereskedelmi
tengerészetre az a nagy feladat hárult, hogy a
súlyos körülmények között, amilyenek az
ostromzár és a közlekedés előírt korlátozása,
biztosítsa Franciaország ellátását. A hajózás
céljaira visszamaradt kereskedelmi egységeket a
legjobb kellett kihasználni. Ez év szeptember
15 — október 15-ig az anyaország forgalma az
északafrikai kikötőkkel, Casablancával és Da-
karral megközelíti a békebeli forgalom ará-
nyait. (MTI.)

Bevált a halbörből készült fatalpu cipő.
Berlinből jelentik: Minthogy bőrcipőt Németor-
szágban csak külön jegyre lehet vásárolni, nyá-
ron igen nagy kelendőségnek örvendett a hől-
gyek körében a jegy nélkül vásárolható fatalpu
szandál. Ez indította a nagy németországi cipő-
gyárakat arra, hogy téli használatra alkalmas fa-
talpu cipőmodelleket gyártsanak. Ezek a fatalpu
női cipők magas, rugózott sarokkal vannak el-
látva, úgy hogy elég kényelmesen viselhetők.
Felsőrészüket legtöbbször halbörből vagy házi-
nyul bőrből készült, mert ezek a bőrfajták sza-
bad árusítású tárgyai. A fatalpu téli női cipők
hamarosan igen népszerűek lettek Németország-
ban. (MTI.)

LAPKIHORDÓKAT magas fizetéssel
felvesszünk. Jelentkezés a Magyar Lapok
kiadóhivatalában.

Irodai segéderő alkalmazása

A Biharvármegyei Vitézi Szék a f. évi no-
vember hó 20-án kezdődő hatállyal irnokot ke-
res. Az első 3 hónapi szolgálat próbaidő, mely
alatt utólag, a 4-ik hónaptól azonban előre lesz-
nek illetményei kiszolgáltatva. Az alkalmazásra
tekintetbe jönnek: I. Általában a Vitézi Rend ka-
tonaviselt tagjai. II. Vitézek fiu és leány árvái,
gyermekai. III. Egyéb katonaviselték (hadirok-
kantak, tűzharcosok) elsősorban férfiak, másod-
sorban nők, különös indokolt rászorultság esetén.
A pályázók kézzelírott kérvényeiket az Ország-
os Vitézi Székhez címezve a Vármegyei Vitézi
Széknél ezidőközben még Berettyóújfaluban
nyújtják be. A kérvényhez csatolni kell: 1. Er-
köcsi bizonyítványt. 2. Állampolgársági (esetleg
csónkamagyarországi illetőséget igazoló) bizonyít-
ványt. 3. Katonai. 4. Származási okmányokat, le-
hetőleg a nagyszülőikig bezárólag, szülőikig bezá-
rólag feltétlenül. 5. Legalább 4 középiskola elvég-
zését igazoló bizonyítvány. A pályázók jelentsék
gépirásbeli jártasságukat is (percenkénti szótag-
száma). Női pályázóknak a rászorultságot is igá-
zolni kell. Havi munkadíj általában 100 P. nő-
söknél 110 pengő. A munkadíj az első év után,
majd háromévenként emelkedik. Az alkalmazás
általában ideiglenes jellegű. Ugy az O. V. Szék,
mint az alkalmazott bármely hó 15-ig bezárólag
a hó végére felmondhatja. Berettyóújfalun, 1940.
november hó 7-én. Vitéz Báthory Szűts Sán-
dor ny. tábornok, székkapitány.

Hatósági leltározás

A m. kir. Nagyvárad thjf. város katonai pa-
rancsnoksága gazdasági ügyosztály 2878—1940
kat. közig. szám alatt a következő hirdetményt
adta ki:

Vajda Sándor tulajdonát képező Horthy Mik-
lós-tér 3. sz. levő falatozó üzletének hatósági lel-
tározását rendeltem el és annak foganatosításá-
val a gazdasági ügyosztályt bízom meg.

Felhívom az érdekelteket, hogy a leltározott
céggel szemben fennálló magánjogi igényüket a
leltározással megbízott gazdasági ügyosztálynál 8
napon belül jelentsék be.

Nagyvárad, 1940. november 15.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok

M. kir. Eledsi Járás Katonai Parancsnokság.
Szám 55
Kt-1940.

BIHARVÁRY GUSZTÁV KIRENDELÉSE

M. kir. Honvéd vezérkar főnöke Biharváry
Gusztáv urat a Feketeerdői Üveggyár R. T. vál-
lalathoz hatósági vezetőül kirendelte.

Eleds, 1940. november 15.

Háry Mihály, alezredes.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt
árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi
ház a Belváros szívében

A románok által visszaadott és gazdátlanok minősített lovak körüli eljárás

A m. kir. nagyvárad katonai parancsnokság 5515—1940. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A kolozsvári kat. közg. csoport folyó év november 2-án kelt 6106. sz. rendelete alapján tudomásvétel és szoros mihez tartás végett közlöm az érdekeltekkel, hogy a vármegyei katonai parancsnokság által hiányos jegyzés, vagy egyéb okok miatt gazdátlanok minősített és munkára ideiglenesen kiadott lovak, amennyiben az értük jelentkező gazdák tulajdonjogukat kétséget kizáró módon beigazolják, az illetékes járási katonai parancsnokságok közbejöttével tulajdonosainak visszaadassanak. Tartásdíj címen semmiféle megtérítés nem igényelhető, mert a lovak által végzett munka a tartás és gondozásból eredő költségekből egyenértékű.

Nagyvárad, 1940. november 9.

Martini ezredes, h. katonai parancsnok

Felfüggesztették Beringye Pál hentesipari jogosítványát

Nagyvárad város katonai parancsnoksága 87. á. e. kih. 1940 6646—940 v. k. p. szám alatt a következő rendeletet adta ki Beringye Pál húsiparos állategészségügyi kihágása ügyében.

Beringye Pál mészáros, nagyvárad lakos hentesipari jogosítványának hatályát bizonytalan időre felfüggesztem és megtiltom, hogy fent nevezett iparos november 20-tól további intézkedéséig mészáros mesteri ipari tevékenységet fejtson ki. Utasítom a rendőrhatalóságot, hogy jelen rendelet azonnali fogantatásra vételéről gondoskodjék és annak végrehajtását a leghatározottabban ellenőriztesse. Elrendelem, hogy jelen rendeletet a *Magyar Lapok* és *Nagyvárad* helyi napilapokban fent nevezett költségére való közzététel útján a város közönségének tudomására adassék.

Indokok:

A hatósági ellenőrző közeg Beringye Pál mészárosnál olyan húst talált, amely a vágóhídi igazgatóság megállapítása szerint olyan juhtól származott, amely a vágóhíd elkerülésével tiltott módon lett levágva és szabályrendelet ellenes módon közfogyasztásra bocsátva.

Egyéni szempontból a tettes a törvényes illetékek le nem róásával a kincstárt és a várost egyaránt megkárosította. A köz szempontjából pedig megsértette a város közegészségügyi érdekeit, miért is őt nem minősíthetem a közönség élelmiszerigényei kielégítésére alkalmas és megbízható személynek.

Miről Beringye Pál mészáros, nagyvárad lakos (lakik volt Costa Foru-utca 16. sz.) a rendőrkapitányi hivatalt, az állategészségügyi osztályt és a helybeli két napilapot értesítem. Nagyvárad, 1940. november 15.

Vitéz Rajnay Károly, s. k. tábornok, városi katonai parancsnok.

Szt. Lukács Gyógyfürdő

Téli-nyári rheuma gyógyhely

Gyógyfürdővel egybekötött gyógyszálló

Társas rheuma osztály

Kénes meszes források 23—64 C° télen-nyáron nyitott természetes iszaptó.

Izszappangyölés.

Mérsékelt árak

Jutányos átalány-kurák

Kérjen tájékoztatást

7 napnál hosszabb kurával egybekötött tartózkodás esetében a visszautazásnál 50% vasúti kedvezmény.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

SPORT

Nagyvárad társadalmi magyar vendégszeretettel várja a november 24-én érkező budapesti vívókat

Kedden este választmányi ülés keretében határoz az NSE vezetősége a fogadtatás és a verseny rendezése felől.

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad Sport Egylet vezetősége pénteken este szűkebbkörű gyűlést tartott az egyesület Bémer-tér 2. szám alatti vívótermében. A gyűlés keretében, ame-

fogadja buzgólkodásukat, érti és átérzi azt, hogy ez a küszöbön álló vívóverseny nem csupán ritka élményt nyújtó sportesemény, de társadalmi s főként magyar szempontból is különös jelentőséggel bír. Magyarország s egyben a világ legjobb kardforgatói, akik a magyar nemzetnek oly sok dicsőséget szereztek s annyi szeretettel jönnek most hozzánk, — hogy a feltabadulás örömeiben osztozzanak — vívőkörökön túl is megérdemlik a legjobb és legünnepélyesebb fogadtatást.

Nac—Törekvés „örök rangadó"

Vasárnap délután 2 órai kezdettel kerül sorra a helyi rangadó az erzsébetligeti pályán. A nagy összecsapást a budapesti Ujvári vezeti.

Ha a papírfórmát vesszük tekintetbe, úgy a zöld-fehéreknek legalább 3—4 góllal kell nyernie a mérkőzést. A labda azonban kerék, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy az ellenfél a régi rivális, a Törekvés együttese. A két csapat találkozását mindig az „örök denbi" néven emlegetik s a verejtékes küzdelmekkel kivívott győzelmek folytán rá is szolgált erre a névre. Sohasem lehet tudni, melyik csapat győz s éppen ez kölcsönzött még külön érdekességet a mérkőzéseknek.

Vasárnap az anyaországhoz történt visszatérésünk után ünnepélyes külsőségek között rendezik meg a zászlócsere meccset, mely az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportjának helyezésétől folyik.

Eddig a NAC vesztett pont és kapott gól nélkül vezet s mindkettőt szerelné megszerezni a Törekvés szemben is. Játsszami fognak az atlétánál a Budapestről hazatért válogatott játékosok is. Viszont a Törekvés is legjobb csapatát állítja ki.

Mindenestre hatalmas küzdelemre van kilátás.

Vigyázat!

A Darmol hashajtótáncos-zák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL" szónak és T alaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

Pályázat

A szászrégeni római katolikus kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalom: államsegélyes rendes tanítói fizetés. 6000 lei kántori fizetés. Természetbeni lakás kerttel. Stóla.

Munköre a plébános irányítása szerint. Iskola igazgató is. Kántorpróbara november 24-ével bezárólag bármely napon meg lehet lenni. Megválasztása esetén állás azonnal elfoglalandó.

Egyháztanács.

Ilyen a vívószakosztály vezetőin kívül Hegedűs Imre, az NSE örökös kardvívóbajnoka és dr. Lintner Béla ügyvéd, az egyesület ügyésze jelentek meg, nagyjából körvonalazták a RAC vívóinak fogadtatására és a verseny lebonyolítására vonatkozó tervet s egyben Szántay János vívószakosztályvezetőt felkérték arra, hogy Nedeczky László rendőrségédfogalmazó — a Rendőrtiszti Atlétikai Club nevében küldött — szívélyes hangu levelére válaszoljon. Egyszerre elhatározták azt is, hogy az érkező vendégsapat, valamint a vívószövetség kiküldöttjeit az NSE nevében dr. Szeghalmy Sándor, az egyesület elnöke fogadja, a városparancsnokot, valamint a helybeli katonai és rendőrtisztikart Ajtay Gyula gyógyszerész, ügyvezető elnök, a polgári hatóságok vezetőit pedig Szántay János, az NSE vívószakosztályának vezetője és Hegedűs Imre többszörös országos vívóbajnok hívják meg.

A lenap esti közönség megröszölését követően egyébként kedden, november 19-én este 9 órakor az NSE teljes választmánya ülést tart. Ezen az ülésen határozzák majd meg a fogadtatás, valamint a versenyrendezés teljes programját s a nagyjelentőségű eseménnyel kapcsolatos intézkedéseket.

Itt említjük meg, hogy a vívóversenyre jegyeket egyelőre Barabás Ferencné, az NSE egyik legkitűnőbb kardforgatójának felesége, valamint Szántay Ilonka, Szántay János leánya — maga is vívó — árusítanak.

Bizonyos, hogy a várad közönség szívesen

SZÍNHÁZ

Laki Tóth Erzsébet és Solthy György bemutatkozása a János vitézben

Hangulatosan szép, meleg estélye volt ismét a Szigligeti Színháznak. A *János vitéz*-t újította fel pénteken este a színtársulat. A gyönyörű énekesjáték, amit Petőfi lelke sugároz be és *Kacsóh* Pongrácz muzsikája zeng tele csodálatosan szép, andalító muzsikával hatásos, illuziókeltően színes előadásban került bemutatásra. Népmesék friss hangulata, kristályosan tiszta, szívárványos levegője töltötte be a színpadot, és tette élményszerűvé az előadást.

Külön meglepetése volt az előadásnak *Laki Tóth* Erzsébet bemutatkozása és *Solthy* György vendégfellépte. *Laki Tóth* Erzsébetet jól ismerjük a pesti rádióból, de tisztán szárnyaló, csengő koloratur hangja, finom megjelenése és kivételes szépsége kellemes hatást váltott ki a színpadon is; ő alakította a francia királykisasszony szerepét. *Solthy* György, aki mint prózai színész is, kitűnő erőssége a magyar színjátszásnak. Bagó híres szép szerepében bővítette el a közönséget. Játéka csupa lélek volt. Kulturált énekművészete, meleg baritonja az „Egy rózsaszál szebben beszél” nagy jelenetében lenyűgözően, szívhezszólóan gyönyörű volt. De mellettük is nagyszerű alakítást nyújtott *D. Kovács* József, aki *Kukorica* Jancsint alakította egyéni bájjal és behízelgő kedvességgel. *Nagy* Ferenc a francia király és *Bihari* Zoltán a strázsamester szerepében. *Jurik* Ica tündérien szép és megkapó volt *Iluska* szerepében, de a többi szereplő is lelkesen és őszintén igyekezett illeszkedni az együttesbe. A nagyszerű előadás *Tihanyi* Vilmos, a kitűnő operett-rendező munkáját dicséri. A zenekart *Sárdi* Alajos, a Thalia színtársulat volt karmestere vezényelte egy komoly és képzett muzsikusi tudásával és biztonságával, a szépséges zene minden árnyalatát finomságát kifejezésre juttatva.

Mindent egybevetve, a kifogástalan előadás nagyobb érdeklődést is megérdemelt volna a közönség részéről. (—)

A színházi iroda közleményei:

János vitéz vasárnap délután 5 és este 9 órakor. *Laki Tóth* Erzsébet primadonna bemutatkozó felléptével, *Solthy* Györgynek, a budapesti Fővárosi Operettszínház művészenek vendégfelléptével kerül színpadra *Kacsóh* Pongrácz örökbecsű daljátéka, a *János vitéz*. A többi főszerepeket: *Jurik* Ica, *T. Pogány* Janka, *D. Kovács* József, *Bihari* Zoltán, *Nagy* Ferenc, *Szabó* Jenő, *Bihari* Zoltán játsszák.

Erzsébet — nagyszerű Huszka — Martosoperett, hétfőn este 8 órakor lesz ismét a színház műsorán kilencedszer, a bemutatkozó előadás parádés szereposztásában.

Turay Ida vendégjátéka — kedden és szerdán este a „Méltóságos asszony”-ban. Kedden és szerdán este *Turay* Ida, a kitűnő filmsztár, Budapest kedvence fog vendégszerepelti Nagyváradon *Békeffy* István és *Stella* Adorján óriási sikerű vígjátékújdonosságában, a „Méltóságos asszony”-ban. *Turay* Idát nem kell külön bemutatnunk Nagyvárad közönségének, nagy film- és színpadi sikereiről mindenkinek tudomása van. *Turay* Ida ma a legkitűnőbb filmsztár és egyben a budapestiek kedvence is. Ezt a kitűnő művészt sikerült a színház igazgatóságának két esti vendégjátékra megszerezni. Kedd és szerda estéire. A darab többi főszerepeit *Turay* Idán kívül: *Rónai* Márta, *Komlós* Márta, *Komlós* Juci, *T. Pogány* Janka, *Körössy* Juci, *Borsos* Mancsi, *Keleti* Aranka, *Barrtos* Csilla, *Kamarás* Gyula, *Horváth* Mici, *Ross* József, *Pálffy* György, *Nagy* Ferenc, *Lendvay* József játsszák, míg a rendezés munkáját *Kamarás* György végzi.

Ludas Matyi — gyermekelőadásban. Hétfőn és kedden délután 4 óra kezdettel budapesti gyermekszíniestek fognak vendégszere-

pelni a színházban és bemutatják Nagyvárad gyermekeinek a *Ludas Matyi* énekes, zenés, táncos gyermekoperettét. Budapest legbájosabb gyermekszíniestjei lépnek fel, köztük *Földes* Vera, a rádió legkisebb tangóharmonikása, *Antal* Aranka, a 6 éves szubrett és a többi babaprimadonna. A két előadás mérsékelt helyárral lesz megtartva. Minden gyermeknek kötelessége eljönni, mert élmény marad ez az előadás. Jegyek már kaphatók!

Pubik, médik, bácsik, nénik, *Ludas Matyi* t mind megnézik!

Árcéhidetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Egy

udvari szoba, konyha, éléskamra kiadó. *Lukács* György u. 66.

4 szobás

uri lakás kiadó *Berkovits* Ferenc u. 46. sz. — *Ertekezni* *Kaczián* ügyvédnél, *Ritók* Zs.-u. 1. szám.

Vasuti tisztviselői

Kiadó szépen burorozott szoba, fürdőszoba használattal. — *Esetleg* burorozatlanul konyhával. Megtekinthető: délután 3 órától. *Balan* utca 1. ajtó 5.

Kiadó

Széles utca 7. sz. alatt 5 szobás lakás azonnal. — *Ertekezni* dr. *Lammel* Antal ügyvédnél gróf *Csáky* István utca 41. szám.

Irodának

alkalmas 2 szoba kiadó. *Bémer*-tér 3.

2 szobás

udvari lakás mellékhelyiséggel azonnal kiadó. *Akadémia*-u. 4.

Adós-vétel

Keményítőgyár,

részvénytársasági keretben, alföldi nagyobb városban, megállapított kontingenssel modern berendezéssel, jutányosan eladó. Felvilágosítást nyújt dr. *Prónai* Ernő ügyvéd, *Békéscsaba*.

Eladók

és elcserelehetők Nagyváradon és egész Erdély különböző városaiiban sok kisebb-nagyobb házak, szőlők és birtokok. *Vekerdy* Kálmán ingatlan és kereskedelmi irodája, Nagyvárad, *Széles* utca 28.

Sárga hajtókosz

alig használt díofakaszniával jutányos áron eladó. Ugyanott egy elsőrangú parádés löszerszám is eladó. — *Wurst* fűszerüzlet, *Rákóczi*-u. 7. szám.

Szabó gép

új állapotban eladó. — *Téglavető* u. 33.

A váradi

szépfekvésű *Aranyshegyen* 8 holdas szőlő, gyümölcsös és veteményes föld, lakóház, gazdasági épületekkel, szükséges felszereléssel részben is eladó v. bérbe kiadó. *Nagyvárad*, *Szigligeti*-utca 6-a.

Eladó

4 hold föld, *Váradszőlős*, *Lázár* *György*-u. 91.

Hencserek

állandóan raktáron. — *Samarjai* *Kárpitos*, *Rimanóczy*-utca 12.

Petrezselyem

gyökér kapható, 1 kg 4 lei, *Petőfi* u. 22.

Művészi kivitelű tiszta gyapju magyar perzsák

nagy választékban. Szőnyegjavítás, tisztítás szakszerűen

Csekő

Teleki-utca 56.

Keleti perzsa

41/2x1 méterenként 2500 leiert eladó. *Pável*-utca 20. I. em. 5. szám.

Eladó

barna télikabát és sziliskin bunda kis alakra. *Szaniszló*-u. 6.

Vennék

használt 3 éves gyermekkabátot. Özv. *Lukátsné*, *Aradi* ut 31.

2 darab

jókarban levő káposztás hordót veszek. *Fűszerüzlet*, *Cziczajka* u. 7.

Eladó

új rádió, *Beöthy* *Ödön* utca 55.

Jókarban

levő sötétkék női kabát eladó. (*Lázár* *Gy.* u. 5. (*Szabó*).

Megvételre

keresek használt, de jó karban levő ágyat, v. rekamiét, egy szekrényt és vitrint. *Cim* a kiadóban.

Eladó

egy versény kerékpár jutányos áron. *Nagyvárad*, *Szöllőtelep*-u. 8.

Heti műsor:

Vasárnap délután 5 órakor: **János vitéz**.
Vasárnap este 9 órakor: **János vitéz**.
Hétfőn és kedden délután 4 órakor a Fővárosi gyermekszínház vendégjátéka. Színpadon: **Ludas Matyi** gyermekoperett.

Hétfő este 8 órakor: **Erzsébet**.
Kedden este 8 órakor *Turay* *Ida*, a kitűnő filmsztár, Budapest kedvence vendégfelléptével: **Méltóságos asszony**. *Békeffy* *István* és *Stella* *Adorján* óriási sikerű vígjátéka. Rendező: *Kamarás* *Gyula*. Mérsékelttel felemelt helyárral. A bérletben.

Szerda este 8 órakor *Turay* *Ida* vendégfelléptével: **Méltóságos asszony**. Mérsékelttel felemelt helyárral. B. bérletben.

Csütörtökön este 8 órakor: **János vitéz**.

A nagyváradai mozgókép-színházak műsora:

APOLLÓ: SZEGÉNY GAZDAGOK.
BELVÁROSI: SZERVUSZ PÉTER.
DORIAN: LÉGY JÓ MINDHALÁLIG.

Eladó
olcsón egy mozigép a volt *Babes* utca 3. sz. alatt. Ugyanott kiadó kis külön bejárattal szoba.

Vennék

jégszekrényt, konyhafelszerelést, evőeszközöket, automata mérleget, sonkavágó gépet, abroszokat, asztalokat, székeket, káposztás-hordót, savanyu uborkát. Telefon szám 17-35

Eladó

szép fürdőkád, egy szalon garnitúra, két öltöny férfi ruha, sovány közepmetre. — *Vitéz*-utca 30.

Két ruhásszekrény

eladó. *Beöthy* *Ödön* u. 43. szám.

Gyermek

sportkocsi olcsón eladó. *Zsák*, *Huszár*-u. 7.

1 darab

három sütős csikós takarékos tüzhely eladó. *Frenzel*, *Szent János*-utca 48.

Különféle

Részletfizetésre

női kabátot készít *Mágoriné*, *Katolikus* *Kör* épület.

Elcserelelném

Balassa-tér 10. számú házamat hasonló Romániában levő értékkel. *Erdeklődni* *Uri* u. 47., háztulajdonosnál.

Kérem

Nagy *Imre* 37. gy. ezredbeli őrmester bajtársait, kik vele 1918. évben az édesdi tudószanatoriumban voltak, igazolás céljából közöljék címüket özvegyével. *Nagyvárad*, *Teleki* utca 51. szám.

Elcserelelném

Tordán levő 1.200.000 lei értékű 3 lakóházam és háromnegyed hold szőlőmet hasonló értékű házzal. *Ertekezni* a *Nagyvárad* *Takarék-pénztár* rt., *Teleki*-u. 2.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. *Simon* *ingatlanforgalmi* irodához, *Nagyvárad*, *Rákóczi*-ut 2.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Pál Árpád **Dr. Scheffer Ferenc**
a Szent László-nyomdai igazgatója